

На размеђи две године

ПО ГРБАЧАМА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

На конференцији за новинаре одржаној 24. децембра у згради Владе Србије министар Александар Вулин рекао је да су пензије тренутно на нивоу од 11,8 одсто бруто друштвеног производа и да треба да достигну „коту“ од 11 одсто

Шта се боље може пожелети војним пензионерима у наступајућој 2017. години до враћања месечних принадежности на ниво који су, радећи деценијама, зарадили уз много напора? А рад је био одвише тежак: замислите само по цичи зими провести десет-петнаест дана под шаторима, изводити обуку у таквим условима, притајен чекати у заседи да преко границе наиђу илегални шверцери оружја. Да не говоримо о инжењерима који су по врлетима градили путеве да до неких села могу да стигну аутомобили хитне помоћи. И тенкисти који су се кроз сметове пробијали до завејаних аутобуса и аутомобила да би челичном грдосијом путнике избавили из сметова. У ранија времена, када је држава била „Од Вардара до Триглава“ подморничари су, на пример, били на дну Јадрана док је површином мора пловила америчка Шеста флота... Колико ли су само пута посаде ракетних и торпедних чамаца при највећим таласима, када се не плови, пробили до острва да би превезли болесну или повређену особу на копно или породилу да на свет донесе чедо.

Познато је и колико су људских живота спасиле смеле посаде хеликоптера које су до одредишта летеле у веома сложеним метеоролошким условима.

Писац ових редова сећа се осамдесетих година када је у Делиблатској пешчари одржана велика вежба. Преко ноћи температура се спустила на 30 степени испод нуле. Замрзли се резервоари на возилима. Али за старешине нема несавладиве препреке. Довијали су се на разне начине да што пре забрјуи мотор. Многи су се завлачили под возило и свећама загрејавали резервоаре да ледпусти. Бријао је и северац, а задатак је требало извршити. И било је тако. Ни за јоту команданти, командири и све друге старешине нису попустили.

Када би неки крај погодио земљотрес или људе изненадиле поплаве, први су прискакали припадници војске. Не, нису најпре спашавали своје породице, него су одлазили тамо где је било најтеже.

Колико ли је само старешина погинуло или стекло за сва времена инвалидност када би војници у ров испустили бомбу уместо да је хитну двадесет-тридесет метара даље од рова.

Године ратова из деведесетих година посебна је прича. Многе су већ књиге написане о јунаштву професионалних подофицира и официра. Присетимо се само херојства мајора Милана Тепића, који је заједно са војником Стојадином Мирковићем, отишао у вечност како не би дозволио хрватским паравојним снагама да се домогну великог складишта оружја и муниције у Беденику крај Бјеловара. Да не заборавимо пуковника Сретка Лакића који није предао бригаду морнаричко-десантне пешадије у Шибенику када су му на капију бојовници довели супругу, претећи да

ће је убити ако Сретко не подигне белу заставу. Остао је војник до краја, супругу му преселише у вечност. Много је још примера часности, одлучности, професионализма, моралности и подвижничтва.

Познато је да војнички хлеб има седам кора. Наши људи задојени слободарством и љубављу према отаџбини вековима су се борили против страних завојевача. И није тек тако настала она крилатица „Радо Србин иде у војнике“. Ни из близа наш старешина није био плаћен као онај у западним земљама. Знајући за проблеме државе, старешине су стоички подносили немаштине. Учествовале су међу првима у месним самодоприносима, у хуманитарним мисијама и свим активностима које су поправљале стварност око њих.

Радећи часно и поштено, углавном много више сати од редовног радног времена, нису могли, као сав остали свет, да се посвете својим породицама. Јер, како се то говорило, отаџбина је испред свих. Разуме се од бруто плате старешине редовно су се одбијали доприноси за пензијски фонд и здравствено осигурање. Дакле, свака пензија новчано је алиментирана. Разуме се да је држава, то јест Фонд ПИО, у обавези да свакога месеца исплаћује заслужену пензију. Нажалост, до пре дванаест година редовно су стизале уплате у пуној износу. А онда је пензијско осигурање војних лица најпре било у извесном вакууму, па прешло у Фонд ПИО. Почела су закидања, оштећења пензионери били су принуђени да правду потраже посредством судова. Неприродна је то ситуација, али поједини чиновници ни дан данас нису извукли закључке.

Када је крајем 2014. године донет закон којим су пензије изнад 25.000 динара „опорезоване“ од 22 до 25 одсто, тај чин представљао је нови атак на стечена права пензионера. Да ситуација буде неправедна, побринула се администрација која је запосленима у јавном сектору смањила плату линеарно само за 10 одсто. При томе нису предузете одговарајуће мере да се сива економија „утера“ у легалне токове пословања, а у тој области се, као истичу економски експерти, крију велике резерве за попуњу буџета. Такође се није посегло ни за приходима тајкуна који би и те како могли да допуне државни буџет. Овако, постепено се ствара уравниловка између пензионера са примањима испод и оних изнад 25.000 динара.

Много је неподношљивих проблема изазвало умањење пензија. Породице војних старешина, због честих прекоманди, најчешће на располагању имају само једну пензију, јер им супруге због честих прекоманди нису могле да се запосле. И деца војних пензионера у великом броју случајева не раде. Део њих остао је без посла током лоше приватизације. Војни пензионери имају потребу и за лековима и суплементима које понекад треба дебело пла-

тити. Најтеже је то да војни пензионери у највећем броју случајева немају допунску зараду. Није мали број ни оних који су подстанари или станују у касарнама, где су високи намети за станарске и комуналне услуге. И да не набрајамо више.

Смањење пензија, због ситуације у којој се налазе, понајвише је погодило војне пензионере. Мере државе оријентисане су на највеће узимање од пензионера. Фискална консолидација буџета остварује се управо највише закидањем на пензијама. У два наврата, прошле и ове године, пензионерима су пензије, за разлику од запослених у јавном сектору, повећане само симболично, што је оцењено као тешка мера усмерена против пензионера.

На конференцији за новинаре одржаној 24. децембра у згради Владе Србије министар Александар Вулин рекао је да су пензије тренутно на нивоу од 11,8 одсто бруто друштвеног производа и да треба да достигну „коту“ од 11 одсто. То до сада још нико од званичника није споменуо. У преводу то значи да ће пензије трајно бити смањене, или да ће још дуго остати на садашњем нивоу. Са овим се поклапа и изјава председника Владе Александра Вучића од пре отприлике месец дана, који је рекао да пензије неће бити враћене на ранији ниво. Ако се на те две изјаве надовеже и закон којим су пензије смањене, јер параграфима није орочено његово трајање, онда војни пензионери немају чему да се надају. Много тога говори да ће им грбаче и даље бити оптерећене великим теретом.

Међутим, није баш тако. Државна администрација је раније, већ у два наврата, закидала војне пензије. И једном и други пут, у маратонским судским процесима, који баш нису морали толико дуго да трају, војни пензионери су извојевали судску и моралну победу.

Једина популација у Србији која је успела да сакупи око 34.000 потписа за покретање народне иницијативе за враћање пензија на ранији ниво је Удружење војних пензионера Србије. Та чињеница показује снагу и организованост Удружења, па и одлучност оних који су бранили отаџбину да истрају до правде. Очекује се да по хитном поступку буде на дневном реду разматрање предлога закона које је формулисало УВПС. У име Удружења уводничар би, према слову закона, требало да буде председник УВПС. Уколико скупштинска већина не буде стала на страну истине и правде, војни пензионери ће бити принуђени да правду потраже код Међународног трибунала за људска права у Стразбуру.

Звонимир ПЕШИЋ

Одржана 14. седница Главног одбора УВПС

ИНТЕГРАЦИЈОМ ДО ЕФИКАСНИЈЕГ ВОЈНОГ ЗДРАВСТВА

Оптимизација система у средишту је предстојеће реформе, о чему се у последње време много прича. На сцени је заштита војних осигураника. С тим у вези формирана је радна група са задатком да до 1. марта идуће године сачини предлог оптимизације војног здравства. Одлука је да се неће отпуштати здравствени радници. Намера је да здравствени динар у потпуности остане у здравству.

Седница ГлОд Скупштине УВПС одржана је 14. децембра у београдском Дому ВС под председавањем Љубомира Драгања, председника Удружења. На скупу је поднета информација о састанку делегације УВПС са министром одбране господином Зораном Ђорђевићем, анализирале су активности УВПС на подношењу народне иницијативе Народној Скупштини с предлогом да по хитном поступку размотри предлог Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и предлог Закона о изменама Закона о ПИО. Члановима Главног одбора представљена је информација о социјалној и хуманитарној помоћи за период од јула 2012. године до 30. новембра 2016. године, а разматрано је још неколико актуелних питања.

Информација о састанку делегације УВПС са министром одбране Зораном Ђорђевићем поднео је Љубомир Драгања, оценивши да је састанак био веома успешан. На постављено питање када ће пензијско и инвалидско осигурање бити враћено у Фонд СОВО, министар је одговорио да у овом тренутку, с обзиром да на једног активног професионалног припадника система одбране долазе два војна пензионера, нема услова јер не би могао да се обезбеди довољан прилив новчаних средстава у Фонд, па би била отворена још једна „рупа“ у буџету коју би требало попунити. Уколико се околности у наред-

Пред члановима Главног одбора био је обиман дневни ред

ном периоду промене, то питање би могло да буде стављено на дневни ред.

Војно здравство опстаје трајно

Што се система војног здравственог осигурања тиче, министар је нагласио да ће он опстати, с тим што ће доћи до неких организацијских промена. Доћи ће до извесних интеграција у Управи за војно

здравство, Фонду СОВО и ВМА. Биће одређено посебно време за лечење цивила у односу на активне припаднике система одбране. При томе ће војни осигураници имати предност у третману.

Министарство одбране ће у наредном периоду уложити значајна средства за опремање других медицинских установа (Војна болница Ниш, ЦВМУ Београд и ВМЦ Нови Сад), како би пацијенти имали на располагању савремене уређаје и апа-

Између две седнице Главног одбора

ИЗ АКЦИЈЕ У АКЦИЈУ

Удружење је у протеклом периоду корисницима војне пензије пружало стручну и сваку другу помоћ, непосредно у просторијама Удружења или у Оп-ГрОр, информисајући путем писаних материјала, посредством сајта и листа „Војни ветеран“, о начину поступања и деловања за наплату дуга од 11,06 одсто и другим статусним питањима од значаја за војне пензионере. Сачињено је више докумената и информација и достављено надлежним органима и организацијама.

Председник Удружења се захтевом обратио министру за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александру Вучићу и директору Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Драгани Калиновић да се рок за подношење захтева за поравнање продужи и током 2017. године Закључком Владе Републике

Србије од 27. фебруара 2016. године, регулисано је да све до краја 2016. године корисници војних пензија могу РФ ПИО да поднесу захтев за исплату разлике пензије.

У захтеву је образложено да је у овом периоду велики број пензионера искористио ту могућност и наплатио неисплаћени део пензије. Међутим, могућност наплате дуга поравнањем није искористио још знатан број оних који су покренули парнице. Велики је број судских поступака који нису окончани, односно нису донете судске пресуде. Овакво стање је најизразитије у Београду, Новом Суду, Нишу, Краљеву и Крагујевцу, а њихов прекид се не исплати због високих судских и адвокатских трошкова који би пали на терет оштећених пензионера. Не мали број наследника још увек није завршио оставинске судске поступке, због

чега нису могли да поднесу захтеве за поравнавање. Поред наведеног један број адвоката понаша се веома некоректно према клијентима (не обавештавају о донетим пресудама, покрећу тужбе за периоде који нису обухваћени пресудама и друго), опструирајући тако наплату дуга поравнањем.

Народну иницијативу потписало 33.898 бирача

Удружење је Народној Скупштини РС поднело народну иницијативу с предлогом да се, по хитном поступку усвоји предлог Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и предлог Закона о изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Сходно члану 33. Закона о референдуму и народној иницијативи, наведене предлоге закона је, у поступку прописаном за спровођење народне иницијативе, потписало 33.898 бирача, чиме се стекао статус овлашћених предлагача да по одредбама Устава и Пословника Народне скупштине ове законе размотри по хитном поступку,

рате. Извршиће се кадровска попуна војномедицинских институција и неће доћи до отпуштања кадрова.

Стамбено обезбеђење ће и даље бити тешко. У градовима Србије, осим у Новом Саду и Крагујевцу, нема више атрактивних локација које би могле да се продају, како би се од тих средстава градили станове за активне и пензионисане припаднике система одбране. У Новом Саду ће се извршити концентрација јединица, а постојећи објекти ће бити продати, па се очекују значајна средства за стамбену изградњу.

Решавање стамбеног питања безповратним кредитом од 20.000 евра и даље ће бити на сцени и не постоје услови да се тај износ повећа.

Председник УВПС Љубомир Драгањац је истакао да Удружење има примедбу како су разрешени функција чланови Управног и Надзорног одбора Фонда СОВО, само зато што су инсистирали да се поштује пропис према којем се за боловање до 30 дана средства обезбеђују из буџета, а не из здравственог осигурања. Министар Ђорђевић је рекао да ће садашњим члановима тих тела бити значајно смањен мандат и да ће приликом одређивања будућих представника војних пензионера бити консултовано Удружење.

Марко Неговановић, члан ГО УВПС представио је министру Ђорђевићу занимљиве податке о Удружењу, а Зоран Вучковић, председник ИО ГО УВПС изнео је обједињену слику стамбених потреба чланова Удружења.

Министар Ђорђевић је рекао да је спреман да се повремено сусретне са представницима УВПС, како би се ефикасније решавали постојећи проблеми.

Активисти УВПС изнели велики посао

Другом тачком дневног реда била је обухваћена уставна иницијатива за враћање пензија на ранији ниво. Како је оцењено, био је то значајан подухват Удружења. У многим случајевима је тињала логична одредница: бити или не бити. Лебдило је и питање шта ако се не успе. Због тога је организација

схваћена озбиљно, уз императив да Удружење не сме да изгуби битку. Велики је број активиста који су се истакли у послу прикупљања потписа. Међу њима је значајан број оних који су се приближили деведесетој години живота. Већина оних који су марљиво прикупљали потписе награђено је књигом.

Предлози УВПС морају бити уврштени у дневни ред рада Народне скупштине РС.

Очекује се да се Уставни суд Србије, после кадровске попуне, изјасни о другој уставној жалби нашег удружења, везаној за привременост трајања закона и немогућност да се поведе управни спор. Све се чини да се, ако буде било потребно, у наредној етапи упути и представка Међународном суду за људска права у Стразбуру. Веома је значајно да се благовремено предузимају кораци јер годишње, како указује статистика, свет напусти 1.400 чланова УВПС.

Нови износи за социјалну помоћ

И поред тога што је протекло много времена од признавање права да се војним пензионерима увећају месечна примања за 11,06 одсто, пословично спори судови нису окончали поступке, па се део пензионера нашао у временском цајтноту за поравнање код РФ ПИО за 2008. и 2009. годину. Уз поднети захтев Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да се рок продужи, председник Удружења је у четири наврата разговарао са државним секретаром у том министарству и добио уверавања да се очекује да Влада Републике Србије продужи рок за поравнање током целе идуће године.

На седници Главног одбора поменуто је и неколико примера некоректног понашања адвоката према војним пензионерима. Корисницима војне пензије из Републике Српске адвокати узимају чак 15 одсто од износа оштетног захтева на име награде, а нису усамљени случајеви да адвокати од своји клијената траже награду и за део пензије наплаћен поравнавањем (за 2008. и 2009. годину).

вештењем да се прикупљају потписи за њихово доношење по хитном поступку. Предлози народне иницијативе Удружења војних пензионера Србије су достављени 30. септембра 2016. године и заведени у Народној скупштини и Влади Републике Србије.

Уз стручну и техничку помоћ УВПС, корисник војне пензије упутио је представку Међународном суду за људска права у Стразбуру која се односи на признавање права на ванредно повећање пензија за 11,06 одсто, по вредности бода од 9,40 динара. С обзиром на то да су надлежни судови у Србији пресудама признали вредност бода од 9,02 динара, сматрајући да је редовно повећање пензија од 4,21 одсто део ванредног повећања, од Међународног суда за људска права се очекује да се изјасни да ли су повређена права корисника војне пензије.

У општинској организацији УВПС Палилула-Стари Град одржана је ванредна изборна седница Скупштине те организације. Изабрано је ново руководство, а за председника организације изабран је Ђор-

Остваривање социјалне и хуманитарне помоћи реализовано је свакога месеца, према приливу средстава. Наше Удружење једно је од ретких у Србији које се на овакав начин опходи према својим колегама. Од 1. августа 2012. године до 30. новембра 2016. године исплаћено 1229 захтева, односно 39.064.000, месечном просечно 765.970 динара, односно 31.785 динара по кориснику.

Услови и критеријуми у остваривању овог права прописани су Правилником о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије. Правилник је усвојен у јулу 2012. године, а почео је да се примењује у августу те године. Тада је било је прописано 15 општих бодова за материјално стање и 30 бодова за здравствену ситуацију. На ванредно додељивање помоћи имају право сви они које је задесила ванредна ситуација попут природних катастрофа и других недаћа, без обзира на висину месечних примања по члану домаћинства. На седници је истакнуто да су војни пензионери Србије својим колегама које је задесила поплава обезбедили чак три милиона динара на име помоћи.

Изменама правилника од прошле године, како је чланове ГО обавестио Остоја Поповић, члан ИзОд ГО дата је могућност ИО да може 15 општих бодова да повећа до 17 бода. Извршни одбор се определио за 16 бодова.

Реформа у корист војних осигураника

На предлог Извршног одбора Главни одбор Скупштине УВПС донео је одлуку о повећању са 16 општих бодова на 17, што је изменама Правилника омогућено. Од 1. децембра повећава се вредност општег бода за 1,5% (за износ предстојећег повећања пензија), па ће бити тежак 735,52 динара. Материјално стање по члану домаћинства сада износи $735,52 \times 17 = 12.503,84$ динара. За здравствено обезбеђење рачуница ће изгледати овако: $735,52 \times 33 = 24.272,16$ динара. Сви они који имају мање од 11 бодова по издржаваном члану $735,52 \times 11 = 8.090,72$ динара остварују

ђе Марковић.

Председник УВПС и чланови ИзОд присуствовали су седницама Скупштине у више организација УВПС и информисали чланове УВПС.

Персоналне промене у Фонду СОВО

До августа на чело Управног одбора Фонда за СОВО био је генерал у пензији Светомир Обренчевић, који се са још једним чланом удружења и представником Управе за војно здравство, здушно залагао да се средства из доприноса за здравство троше наменски, а не за исплату боловања до 30 дана, што је обавеза послодавца – Министарства одбране. На 23. седници УО Фонда за СОВО, одржаној 15. јула донета је одлука да се од МО траже додатна средства у износу 650 милиона динара за извршавање обавеза из обавезног здравственог осигурања и да се од 1. 8.2016. године прекине са праксом рефундирања боловања до 30 дана из средстава Фонда за СОВО. Убрзо после тога дошло је до распуштања целог Управног одбора Фон-

што је доказано листом потписника која је достављена Народној скупштини. За представника предлагача одређен је Љубомир Драгањац, председник Иницијативног одбора и председник Удружења војних пензионера Србије.

Иницијативни одбор Удружења војних пензионера Србије, формиран одлуком Главног одбора Скупштине удружења војних пензионера Србије, од 16. септембра 2016. године, на основу члана 33. Закона о референдуму и народној иницијативи је пре остваривања народне иницијативе сачинио потребну документацију и упутства и доставио свим општинским и градским организацијама. Сачињено је упутство о начину именовања одбора за прикупљање потписа, времену прикупљања потписа, пријава о прикупљању потписа која се доставља Полицијској управи у надлежној општини, предлози закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и Закона о изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању и достављени Народној скупштини и Влади Републике Србије, са оба-

право на помоћ једном у години дана.

Вршилац дужности начелника Управе за војно здравство пуковник Угљеша Јовичић обавестио је главни одбор УВПС о проблемима са којима се војно здравство суочавало током минуле године. Уз непопуњеност стручним кадром било је проблема у обезбеђењу лекова и потрошног материјала. Ове године ВМА је напустило 70 стручњака, а примљено их је само 10.

Попуњеност санитетских одељења у унутрашњости земље биће у потпуности решена доласком две генерације свршених кадета Медицинског факултета, то јест у 2019. години. Да би се премостила ситуација биће предложено да лекари на специјализацији трупном праксом надоместе недостајуће лекаре.

Природни одлив кадра је нешто што оптерећује људе у војном санитету јер је забрањен пријем нових стручњака. Тако је ове године привремено престала са радом амбуланта на Бежанијској коси.

Из Војне болнице Ниш сваких шест месеци 42 медицинара се упути у Јужноафричку републику. Ако се сабере и учешће медицинског кадра у другим мировним мисијама, то је укупно 120 људи.

У овој години није постигнут континуитет у обезбеђењу лекова. Проблем а лежи у дугој процедури тендера. Први лекови стижу доста касно. За ову годину реализација лекова и потрошног материјала достигла је 98 одсто планираних новчаних средстава.

Обједињавањем установа које се баве здравством биће интегрисане службе за набавку потрошних средстава.

Новост ће у 2017. години бити то да ће војно здравство „повлачити“ лекове на основу оквирних споразума Републичког фонда за здравствено осигурање са произвођачима лекова, јер су ВМА, Војна болница Ниш и ВМЦ нови Сад у јединственом систему здравства Србије.

Све одлуке донете су једногласно

Здравствена мрежа близу осигураницима

Оптимизација војног здравства у средишту је предстојеће реформе, о чему се у последње време много прича. На сцени је заштита војних осигураника. С тим у вези формирана је радна група са задатком да до 1. марта идуће године сачини предлог оптимизације. Неће бити отпуштања здравствених радника. Намера је да здравствени динар у потпуности остане у здравству. Утврдиће се приоритети. Треба дефинисати шта треба ојачати. У том контексту је прича о ЦВМУ Београд. Реч је о мрежи која треба да буде што ближе пацијенту, истакао је пуковник Јовичић.

ВМА је свакако најзначајнија институција војног здравства, то јест терцијални ниво лечења оних којима је угрожено здравље. Неке клинике не би могле да удовоље називу клинике.

Суштина реформе војног здравства је да војни осигураници, у оквиру постојеће инфраструктуре, пара и кадра добију ефикаснији систем.

Пуковник др Угљеша Јовичић

Пуковнику Јовичићу постављено је и неколико питања. Тако на пример проблем вакцина против грипа, којих више нема у појединим срединама, биће решен њиховом прерасподелом.

У појединим срединама санитетска одељења нису кадра да разреше проблеме војних осигураника, па војни пензионери предлажу да се у већим местима врате на сцену војне амбуланте.

Нишлије мучи хипербарична комора, па је пуковник Јовичић рекао да ће се изучити та проблематика и да ће бити предложено оно решење које је најрационалније.

3. Пешић

да за СОВО и постављања нових људи, у УВПС непознатих лица, међу којима је и један члан осигураник Републичког фонда за здравствено осигурање.

У октобру незадовољство око 2.000 КВП изазвало је сазнање да се гаси Истурена амбуланта у 63. блоку у Новом Београду. Удружење је, позивајући се на изјаву представника владе да свако место мора бити покривено здравственом амбулантом, од министра одбране затражило објашњење. Добили смо одговор да је гашење амбуланте у 63. блоку привременог карактера (најкасније до 1. 1. 2017. године) и да је то последица недостатка медицинског кадра.

На интервенцију Удружења решено је: 1) питање овере здравствених књижица, издавање идентификационих картица и прегледа КВП у цивилним здравственим установама,

2) питање лабораторијских прегледа КВП који живе на Бањици, да се уместо у ВМС Славија упућују у лабораторију ВМА,

3) фонд за СОВО је узео у разматрање предлог да исплату путних трошкова одласка на прегледе за поморавске општине, уместо у гарнизону Зајечар, врши 1. група

за послове са војним осигураницима у Крагујевцу,

4) санитетски органи ГШ ВЈ су обавештени о проблемима на које наилазе КВП у Панчеву и околним местима због недостатка лекара (ради само један лекар),

5) и даље се код Фонда за СОВО инсистира на решењу проблема у Пироту око оптичких помагала и побољшању исплате путних трошкова.

После многобројних интервенција, смањен је број незаконитог наплаћивања партиципације за лекове и специјалистичке прегледе у цивилним здравственим установама.

На ВМА је и даље изражен проблем дугог чекања на појединим кабинетима а посебно за многе дијагностичке прегледе и анализе.

Нова подела станова

До краја месеца новембра стамбени орган од почетка године поделио је 64 стана од чега 45 за АВЛ, а 19 станова за КВП, што чини око 30 одсто од укупног броја.

По обавештењу стамбени орган МО у наредном периоду планира да изврши поделу 136 станова, од чега 116 по ранг-листама и 19 станова за које нема кандидата на ранг-листама. У Београду је планирана

подела 73 стана (гарсоњера – 3, једнособних – 13, двособних – 3, трособних – 40 и троипособних – 6); У Крушевцу – 36 станова (једнособних – 2, једноипособних – 2, двособних – 23, двоипособних – 6 и трособних – 3), у Великом Градишту – 2, Крагујевцу – 1, Нишу – 2, Новом Саду – 1 и Смедеревској Паланци – 1. О овоме су обавештене организације УВПС.

Решење стамбеног органа по основи бесповратног кредита од 20.000 евра и даље је у функцији. До сада је поднето 2.241 захтев, одобрено је 1.727, а 21 КВП је одустало. Исплаћено је 1.701 лице, а тренутно је на чекању 245 комплетираних захтева, а још 100 захтева је у обради. Годишње се решава око 100 захтева, а време чекања је три године (од момента подношења захтева до исплате).

У протеклом периоду, Удружење је материјално најугроженијим и тешко болесним члановима додељивало једнократну социјалну и хуманитарну помоћ. Од 1. августа 2016. године до 30. новембра 2016. године помоћ је додељена за 56 чланова у износу од 1.478.000 динара.

У извештајном периоду примљено је 92 нових чланова а редове УВПС самоволно је напустило 29 чланова.

Скупштине новосадских војних пензионера НА ДОБРОМ ПУТУ

Једногласним прихватањем поднетих извештаја о једногодишњем деловању Градског одбора, испољеним јединством у досадашњем ангажовању Градске организације, уз пуну подршку раду Главног одбора УВП Србије, и доделом признања најзаслужнијим члановима, уз обележавање 23. годишњице оснивања, средином децембра у новосадском Клубу Војске Србије одржана је Годишња скупштина новосадског УВП.

Радно председништво је деловало као колективни орган: свако од чланова одрадио је свој део посла

У складу са традицијом у Новом Саду је 16. децембра, на дан оснивања те организације, одржана седница Скупштине, на којој је анализиран рад у протеклој години и одређен курс активности у наредном периоду.

Међу многобројним корисницима војне пензије били су и пуковник Братољуб Бркљача, начелник ВМЦ Нови Сад, потпуковник Светозар Бјелак представник Команде 1. бригаде КоВ, Срђан Девић, из регионалног центра МО, капетан фрегате Смиљан Родић, из Речне флотиле, Милан Бошковић помоћник директора филијале ПИО у Новом Саду, представници УВПС Бачка Паланка, Удружења војних бескућника, Удружења ваздухопловаца Војводине, СУБНОР-а и Резервних војних старешина Војводине и Новог Сада, Удружења пензионера Новог Сада, Друштва српских домаћина, Удружења за рекреацију „Релакс“ и други.

Извештај о раду од почетка године до 15. децембра поднео је председник Милорад Орељ, истичући како је на данашњи дан пре 23 године формирано Удружење у Новом Саду.

Успешно ангажовање

Орељ је рад у извештајном периоду оценио као веома успешан, а тежиште активности било је на статусним питањима војних пензионера, на решавању стамбе-

Повељу УВПС новосадској организацији уручио је председник Удружења Љубомир Драгањац

них неприлика и здравственог обезбеђења корисника војне пензије и чланова њихових породица. Током извештајног периода Градски одбор је одржао осам седница. Рад канцеларије био је оријентисан на решавање свакодневних текућих питања

ПРИЗНАЊА

Председник ГЛО УВПС Љубомир Драгањац уручио је признања УВПС најзаслужнијим Новосађанима. Највише признање Повељу УВПС у име ГРО примио је председник Милорад Орељ, Плакету Војислав Радош и Захвалницу Мане Кошутућ, чланови ГРО, док је књигом награђена Ибра Маника, такође члан ГРО. Том приликом Милорад Орељ уручио је и захвалнице ГРО неколицини најактивнијих чланова новосадског Удружења.

војних пензионера. За непуну годину на врата канцеларије закуцало је 1500 корисника војних пензија којима је пружена помоћ у састављању више од 500 молби и захтева према државним органима, копирано је више од 2000 докумената, а у УВП Новог Сада имали су административну подршку за формирање стамбене документације и папира потребних за добијање солидарне и хуманитарне помоћи, навео је Орељ, истичући и да је у минулих нешто више од 11 месеци у УВПС учлањено 54 корисника војне пензије.

Орељ је обавестио чланове Скупштине о упућивању представи Међународном суду за људска права у Стразбуру на вредност бода од 9,02 динара уместо 9,40. Такође, говорио је и о смањењу пензија по Закону о привременом уређивању начина исплате пензија који је неправедан и створио војним пензионерима значајне недаће. С поносом је истакнуто како је Народну иницијативу за укидање тог закона и поновног увођења члана 80. из Закона о ПИО, захваљујући пре свега планском и несебичном ангажовању чланова ГРО УВП, потписало 2160 особа.

Кров над главом и даље пуста жеља

Оцењено је да питање коначног стамбеног збрињавања, као горућег за поприличан број новосадских војних пензионера, најлошије је решено и у вишегодишњој стагнацији. На решавање крова над главом чека 520 војних пензионера. Њих 137 са преко 600 чланова породица живе у веома лошим условима у касарнским објектима на укупно девет локација. Статус подстанара има 180 војних пензионера са више од 500 чланова породица.

Обраћајући се присутнима представник Команде Прве бригаде, у чијој су територијалној надлежности објекти привременог смештаја, рекао је како јединица чини све да корисницима олакша боравак у њима, те да би бригада могла у одређеној мери помоћи око њиховог одржавања, уколико Министарство одбране за ту намену определи за сада непостојећа, а потребна финансијска средства.

Када је реч о здравственој заштити наглашено је да се осећа недостатак лекара услед непопуњености ВМЦ-а и да је Војна апотека готово празна. Сарадња са јединицама ВС и институцијама Министарства одбране оцењена је као веома плодна. То је потврдио и пуковник Братољуб Бркљача, члан Војномедицинског центра, позивајући присутне на даље чврсто јединство Удружења које је, како је рекао, неопходно да би се остварили жељени циљеви.

Зарад бољег свестраног и благовременог обавештавања војних пензионера у ВМЦ Нови Сад, на основу дозволе, постављене су и три огласне табле.

Организовано је и неколико излета. Спортско-рекреативни дан војних пензионера одржан је на спортским теренима Дома војске, у сарадњи са Удружењем „Релекс“ и Командом Прве бригаде.

Информисање из прве руке

Председник УВПС Љубомир Драгањац захвалио је градској организацији УВП Новог Сада на успешно организованом акцији потписивања уставне иницијативе израживши очекивање да Народна скупштина

Министар одбране примио чланове Удружења војних пензионера

РАЗГОВОРИ О СТАТУСНИМ ПИТАЊИМА

РС по хитном поступку ускоро расправља о предлозима УВПС.

Такође, обавестио је присутне како се очекује да Влада Србије ускоро продужи рок за вансудско поравнање, јер због успореног рада судова многи пензионери нису добили пресуде.

Драгањац је истакао да новосадска организација УВП ради одлично и да је веома фокусирана на пружање помоћи корисницима војне пензије. Информисао је чланове Скупштине о недавном разговору делегације УВПС са министром одбране Зораном Ђорђевићем. Гарнизон Нови Сад располаже објектима на неколико атрактивних локација, које ће бити продате, што ће омогућити интензивнију стамбену изградњу и решавање многих стамбених проблема.

Током вођених разговора делегација УВПС информисала је министра одбране о неоправданим и великим разликама у пензијама старешина истог чина и положаја. С тим у вези Удружење ће, ради решавања тог проблема, формирати посебну радну групу са задатком да предложи могућа решења.

Када је председник Драгањац нагласио да ће систем здравственог осигурања војних осигураника опстати, уз неке организационе промене, салом у којој се одржавала седница проломио се снажан аплауз.

Што се снабдевања лековима тиче, Министарство одбране ће проблем превазићи тако што ће се у поступку набавке медикамената који је изузетно сложен, ослонити на уговоре које је са произвођачима склопио Републички фонд здравства, чиме ће се скратити време за обезбеђење лекова и потрошног санитетског материјала.

Правци даље ангажовања

На Скупштини су једногласно усвојени задаци који ће у наредном периоду представљати окосницу ангажовања и ГРО и свеукупног новосадског чланства.

Међу првима је даља борба за решавање нарушених и нерешених статусних питања, афирмисање легитимних захтева војних пензионера према надлежним државним органима, брига о старијим и оболелим, унапређивање сарадње са покрајинском Дирекцијом ПИО, те сарадње са надлежним органима у циљу побољшања услова боравка војних пензионера у привременом смештају. Упућен је и позив чланству на омасовљење претплате на лист „Војни ветеран“ јер, како је речено, то је једино гласило које војним пензионерима правовремено и стручно, уз обиле других информација, пружа све информације у потпуном обиму, када је у питању решавање личних статусних проблема.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Министар одбране Зоран Ђорђевић састао се са делегацијом Удружења војних пензионера Србије са којом је разговарао о статусним и другим питањима од значаја за ту групу војних осигураника.

Председник Удружења које окупља око 27.000 војних пензионера, генерал-потпуковник у пензији Љубомир Драгањац, упознао је министра одбране са актуелним активностима и иницијативама Удружења.

Највеће интересовање делегација војних пензионера исказала је за најављене организационе промене у војном здравству, односно, на који ће начин оне утицати на њихово лечење и здравствено збрињавање.

Министар Ђорђевић је упознао представнике Удружења са променама које би требало да донесу реформе војног здравства и нагласио да су оне усмерене, пре свега, на унапређење здравствене заштите активних и пензионисаних војних лица. Он је додао да се ради и на унапређењу стамбеног збрињавања војних пензионера.

Представници Удружења истакли су још једном да нису учествовали на протесту Војног синдиката Србије, те да су поједини учесници тог скупа тврдњама да су представници Удружења војних пензионера обманули јавност. „У појединим медијима је чак наведено да је реч о председнику Удружења војних пензионера, што одлучно демантујемо. Нејасно је из којих побуда су га организатори тако представили“, нагласио је председник Драгањац.

Генерал-потпуковник у пензији Марко Неговановић је додао да протест синдиката не представља начин за решавање проблема, већ удар на војну субординацију и да се на протесту могао чути политички вокабулар, а не синдикални, што је недопустиво припадницима војске.

Представници Удружења су на крају састанка исказали захвалност министру одбране Зорану Ђорђевићу на отвореном и срдачном разговору и пренели подршку реформским активностима Владе Републике Србије и Министарства одбране.

Разговор с министром одбране Зораном Ђорђевићем био је отворен и срдчан

Честитка министра одбране
поводом Дана војних ветерана

ДОПРИНОС ЦЕЛОКУПНОЈ СРПСКОЈ ИСТОРИЈИ

Министар одбране Зоран Ђорђевић, поводом Дана војних ветерана, упутио је честитку Удружењу војних пензионера Србије, коју доносимо у целисти:

„Свим војним ветеранима упућујем искрене честитке поводом 4. децембра – Дана војних ветерана.

Настављајући традицију старих ратника Војске Краљевине Србије, дугу више од једног века, друга је година од када је установљен Дан војних ветерана, као један од војних празника у Министарству одбране и Војсци Србије, у знак сећања

на 4. децембар 1912. године, велики историјски догађај за Србију – потписивање примирја у Првом балканском рату.

Војни ветерани су иза себе у историји ратовања на нашим просторима оставили у сећање бројне победе и дали несумњив допринос целокупној српској историји. Захваљујући свим незнатим и знаним, дужних поштовања, који су дали своје животе и многим који су остали инвалиди током последњих ратних дешавања на нашим просторима, ми данас слободно живимо.

Уз дубоко усађену потребу да спасимо од заборава све оне који су учинили дела за памћење кроз културу сећања о постојаности српског народа у протеклим ратовима и за наш народ тешким временима, честитам вам празник, у нади да се никада не понове страдања из прошлости и да Министарство одбране и Војска Србије допринесу очувању мира у земљи, региону и шире“.

Сценско-музички спектакл никога није оставио равнодушним

Широм Србије обележен Дан војних ветерана

ПРАЗНИК РОДОЉУБА

Низом активности у Србији је 2. децембра обележен Дан војних ветерана. Свечаности су започеле у преподневним часовима, када су, у знак поштовања и сећања на оне који за отаџбину дали своји животе, представници војне делегације у сарадњи са локалним самоуправама и ветеранским удружењима положили венце на споменике палим борцима и жртвама ослободилачких ратова Србије.

Делегација Удружења војних пензионера Србије коју су сачињавали председник Љубомир Драгањац, Остоја Поповић и Добривоје Димитријевић положила је венац на Споменик жртвама ратова и браниоцима отаџбине од 1990 до 1999. године на Савском тргу у Београду.

Начелник Генералштаба Војске Србије Љубиша Диковић поводом 4. децембра – Дана војних ветерана, приредио је пријем за представнике ветеранских удружења.

Скуп у Великој ратној сали Старог генералштаба присуствовали су чланови колегијума министра одбране и начелника Генералштаба, угледне званице, представници традиционалних и ветеранских удружења, као и припадници Министарства одбране и Војске Србије.

Преносећи војним ветеранима поздраве министра одбране, начелник Генералштаба је изразио задовољство што се Дан ветерана други пут у новијој историји обележава на посебно свечан начин.

– Министарство одбране, Војска Србије и влада брину о ветеранима. Можда то и није довољно, али чине све што могу да се наши ратници осећају часно и достојанствено, а онда и да им помогнемо у решавању свако-

дневних проблема, посебно породицама палих бораца, рекао је генерал Диковић додајући да му је посебно драго што су сви војни ветерани у функцији изградње способности наше војске.

У Дому гарде одржана је Свечана академија на којој је говорио државни секретар у Министарству одбране Ненад Нерић. Он је истакао да је заједничка обавеза свих надлежних државних органа и министарстава да радом и вољом истрају у очувању успомене на оне који су за данашњу слободу током minulних ратова дали своје животе.

– Министарство одбрана и Војска Србије се са посебним пијететом односе према овом војном празнику. Са изузетном пажњом негујемо традиције историјских догађаја ослободилачких ратова Србије и остварујемо веома добру сарадњу са удружењима које баштине војне традиције. На крају желим да одам почаст, признање и захвалност свим војним ветеранима, војницима и родољубима који су својим радом, личним залагањем и пожртвовањем допринели изградњи система одбране Републике Србије. Хвала вам у име Србије, поручио је, између осталог, Ненад Нерић.

Дан војних ветерана обележен је у свим командама, јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије.

Иначе, Дан војних ветерана се обележава 4. децембра у спомен на дан када је, 1912. године, потписано примирје у Првом балканском рату. Тада је око 400.000 бораца Војске Краљевине Србије добило звање стари ратник, модерним језиком речено – ветеран.

Дијалог са представницима Клуба генерала и адмирала Србије

ПОДРШКА АКТИВНОСТИМА ГЕНЕРАЛА

Министар одбране Зоран Ђорђевић састао се 13. децембра са представницима Клуба генерала и адмирала Србије са којима је разговарао о актуелној ситуацији и питањима од значаја за ово удружење које окупља највиши официрски кор у пензији.

На састанку се разговарало о статусним питањима генерала и адмирала у пензији као и о пружању подршке активностима Клуба, нарочито ван граница Републике Србије.

Министар Ђорђевић је у отвореном разговору истакао да ће Клуб генерала и адмирала имати пуну подршку Министарства.

У наредном периоду очекује нас интензивна модернизација Војске Србије, а први резултати биће видљиви већ у 2017. години, нагласио је Ђорђевић. Он је додао да унапређење материјалног положаја припадника Министарства одбране и Војске Србије остаје приоритет Владе Србије и Мини-

старства које предводи.

Ђорђевић је упознао представнике Клуба адмирала и генерала са променама у систему војног здравства, са посебним освртом на Војномедицинску академију.

– Циљ промена у Војном здравству је да се пре свега унапреди здравствена заштита активних и пензионисаних припадника војске, истакао је министар Ђорђевић.

На иницијативу Клуба генерала и адмирала Србије, размотриће се питање доделе Војних спомен-медаља за учешће у борбеним дејствима пензионисаним припадницима војске.

Председник Скупштине Клуба генерала и адмирала, Миломир Миладиновић, генерал-потпуковник у пензији, истакао је да Клуб има одличну сарадњу и разумевање са Министарством одбране и Војском Србије и да у потпуности подржавају државну политику у целини.

Делегацију генерала предводио је новоизабрани председник Клуба Миломир Миладиновић

Помогнемо малом Стефану ОДЛУЧНА ЖИВОТНА БИТКА

Стефан, двоипогодишњи син потпуковника у пензији Зорана Миладиновића, дописника листа „Одбрана“ из Ниша води борбу против опаке болести рабдомиосаркома. Реч је о изузетно реткој врсти малигног тумора меких ткива код деце (четири детета оболела на милион рођених) тако да су искуства у нашем здравству мала и много већи ефекти се постижу у иностраним болницама. Родитељима је неопходна хуманитарна помоћ како би добили битку за живот свог сина Стефана.

Моле се сви људе добре воље да се, у складу са својим могућностима, прикључе овој акцији, да дамо шансу малом Стефану да се избори са оним што га сутра очекује, те да средства уплате на наменски рачун:

Стефан Миладиновић
Динарски рачун:
160 – 5410200060646-25
Девизни рачун:
IBAN RS35 1605 4302 0087
4601 35
SWIFT/BIC: DBDBRSBG
Banca Intesa a.d. Beograd

Састанак је протекао у знаку будуће сарадње

Сусрет ветерана

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О САРАДЊИ

Ветерани војнообавештајне службе Србије, успешно реализујући План рада за текућу годину - организовали су, у Београду, радни сусрет са делегацијама ветерана војнообавештајних служби Руске Федерације и Републике Бугарске.

Сусрет је обухватио: размену искустава, разговоре о сарадњи, потписивање споразума о будућој сарадњи, посету Војнообавештајној агенцији и разгледање културно-историјских споменика Београда.

Делегације су посетиле Калемегдан, Војни музеј и храм Светог Саве.

Делегацију Савета ветерана војних обавештајаца Русије предводио је председник Владимир Макарович Измаилов, а Асоцијације војних обавештајаца Бугарске - председник Управног савета Чавдар Борачев. У име домаћина са руским и бугарским обавештајцима разговарали су генерали у пензији Бранко Крга, Јово Милановић и Братислав Шкорић.

Гости су изразили задовољство успешном реализацијом посете, а нашим представницима уручени су и позиви за нове сусрете у Русији и у Бугарској.

М. М

Серија занимљивих предавања

ДИЈАЛОГ О ПРОБЛЕМИМА СВЕТА

На позив Градске организације Резервних војних старешина Новог Сада, у новоградском Дому Војске Србије, експерт за безбедност и тероризам, професор на Факултету безбедности Београдског уни-

верзитета пуковник у пензији проф. др Милан Мијалковски одржао је за резервне војне старешине и пензионисане војне старешине и друга заинтересована лица предавање на тему Актуелна безбедносна ситуација у свету и окружењу – изазови, претње и ризици.

Пуковник у пензији др Милан Мијалковски слично предавање ових дана одржао је у Студентском граду у Новом Београду. Ускоро ће гостовати у још неким градовима Србије.

Б. М. ПОДИЋ

После предаје сабље министру иностраних послова Русије

ЛИЧНИ ЧИН БРАНКА БУТОЛЕНА

Удружењу војних пензионера Србије последњих дана обратио се велики број војних пензионера који су негодовали што је министру иностраних послова Руске Федерације Сергеју Лаврову, приликом недавне посете Србији, адвокат Бранко Бутолен, потпуковник у пензији уручио сабљу. Према тврдњама оних који су нам се јављали телефоном, наводно је приликом предаје Бутолен представљен као представник војних пензионера.

Корисници војне пензије су реаговали бурно због великих проблема које имају са адвокатом Бутоленом у остваривању права на ванредно повећање пензија од 11,06 одсто и изразито некоректног понашања према клијентима.

Овим путем саопштавамо да доделу сабље није приредило Удружење војних пензионера Србије, односно да је то лични чин адвоката Бранка Бутолена. Истовремено обавештавамо наше чланове да Бранко Бутолен није члан Удружења војних пензионера Србије.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у новембру 2016. године

ДАР ПРЕД ПРАЗНИКЕ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 9. децембра 2016. године, размотрио захтеве достављене у новембру 2016. године и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Чукарица РА: 33.000,00 - по члану 10.467,85 динара,
ОпОр Панчево ВМ: 29.000,00 - по члану 11.508,55 динара,
ОпОр Панчево СБ: 33.000,00 - по члану 5.956,41 динара,
ОпОр Краљево ГС: 36.000,00 - по члану 9.120,52 динара,
ОпОр Краљево РБ: 36.000,00 - по члану 6.470,29 динара,
ОпОр Пожаревац МЗ: 33.000,00 - по члану 9.096,29 динара,
ОпОр Прокупље МГ: 33.000,00 - по члану 5.629,35 динара,
ОпОр Ниш ДГ: 33.000,00 - по члану 8.293,75 динара,
ОпОр Нови Београд СЦ: 29.000,00 - по члану 11.471,69 динара,
ОпОр Бела Црква КД: 29.000,00 - по члану 9.782,18 динара,
ОпОр Бела Црква СЖ: 26.000,00 - по члану 8.801,48 динара,
ОпОр Зајечар ЈП: 29.000,00 - по члану 7.784,73 динара,
ОпОр Звездара УМ: 25.000,00 - по члану 8.435,34 динара,
ОпОр Нови Сад ШМ: 29.000,00 - по члану 9.104,84 динара,
ОпОр Врање ЗС: 33.000,00 - по члану 8.974,25 динара,
ОпОр Прокупље ММ: 25.000,00 - по члану 11.145,38 динара,
ОпОр Параћин ВД: 29.000,00 - по члану 11.332,00 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Суботица СМ: 15.000,00 - по члану 23.692,03 динара,
ОпОр Крушевац СД: 10.000,00 - по члану 23.340,43 динара,
ОпОр Нови Београд МЂ: 10.000,00 - по члану 19.297,66 динара,
ОпОр Нови Сад ТЗ: 15.000,00 - по члану 17.053,15 динара,
ОпОр Чукарица ГМ: 10.000,00 - по члану 23.414,59 динара,
ОпОр Вождовац ДМ: 18.000,00 - по члану 17.685,84 динара,
ОпОр Звездара ЛА: 20.000,00 - по члану 13.546,81 динара,
Новчана средства су пренета на текући рачун 12. децембра 2016. године.

Извршни одбор

Јубилеј победника

СРБИЈА ЈЕ ПОНОСНА НА АНТИФАШИСТИЧКУ ПРОШЛОСТ

Сала Дома ВС била је испуњена до последњег места

Велики дан за народноослободилачку партизанску војску, победнике над фашизмом у Другом светском рату, седамдесетогодишњи јубилеј Прве пролетерске, основане 21. децембра 1941. у Руду, празник је наше отаџбине и СУБНОР-а Србије, али и свих људи добре воље и антифашистичке Европе.

Ове је једнодушна оцена масовно посвећене манифестације у Свечаној сали Дома војске Србије у Београду, у присуству бораца, највиших представника Владе Републике Србије, генерала, дипломатског кора, патриотских и других организација.

Прва пролетерска народноослободилачка бригада била је на почетку састављена од четири батаљона из Србије и два из Црне Горе, имала је око 1.200 партизана од којих су током и по окончању борбе, у слободи, 83 проглашена за Народне хероје.

У ратним окршајима са окупатором и његовим сарадницима живот је изгубило 4.418 бораца, а још 9.000 рањено.

Председник Организационог одбора прославе и председник СУБНОР-а Србије Душан Чукић је у поздравном говору истакао:

„Више од хиљаду готово голобрадих момака било је тог 21. децембра 1941. на смотри пред врховним командантом Титом, а онда већ сутрадан ступили у борбу са многоструко јачим и бројнијим непријатељем. То је после 7. јула '41, прве устаничке пушке у Југославији, у српској Белој Цркви, била једина велика војна формација, не рачунајући совјетску Црвену армију, у оробљеној Европи.

СУБНОР Србије баштини славну традицију велике Народнослободилачке борбе и даље ће високо носити стег Србије за општи бољитак и борбу са фашизмом који, на жалост и срамоту, буја у разним деловима заплашеног човечанства“.

О путу Прве пролетерске говорио је борац Зденко Дупланчић:

„Јутро 21. децембра тмурно, хладно, суснежица, прави зимски дан. Батаљони постројени у центру на тргу. У првом строју 1.196 који су у Србији и Црној Гори већ имали борбено искуство.

Рапорт Врховном команданту другу Титу предаје комесар бригаде Филип Кљајић Фића. Прочитана је Наредба о оснивању бригаде у којој је наведен састав (1. и 2. Црногорски батаљон, 3. Крагујевачки, 4. Краљевачки, 5. Шумадијски и 6. Београдски батаљон) и други важни елементи. Тито је поздравио борце, истакао

значај и улогу бригаде.

Посебну карактеристику давала је младост. Око 40 одсто није служило војску али су обуку у руковању оружјем и знању војничке вештине добили за време припреме за устанак и у партизанским одредима. У штабовима Бригаде и батаљона било је 11 интелектуалаца, а међу командантима и комесарима било је службеника, официра, лекара, инжењера, публициста, правника, учитеља, подофицира и студената. Тројица од шесторице шпанских бораца били су руководиоци и официри Шпанске републиканске војске (Коча Поповић, Данило Лекић и Ђуро Мештеровић). У саставу бригаде налазила се и 71 другарица.

Ето, са таквим саставом је Бригада почела трновит, али славан пут под непосредним руководством и током целог рата уз Врховни штаб и у свим судбоносним биткама за наш покрет“, рекао је Дупланчић.

На великој свечаности је, у име Владе Републике Србије, говорио министар Александар Вулин:

„Србија је поносна на своју антифашистичку прошлост и захвална је борцима Народнослободилачке борбе који су створили земљу коју поштујемо и волимо и који су нас сврстали на бољу страну света.

Прва пролетерска је у време кад су многи већи и много бројнији народи него што је наш имала храбрости да се супротстави највећем злу тадашњег света. Фашизам је тада владао Европом у време кад смо ми имали храбрости да се боримо за вредности које су одредиле судбину читавог света.

Србија не може мирно да посматра како се у другим земљама антифашизам склања у страну, како се најмрачније идеологије усправљају и усташтво и фашизам поново јављају око нас.

Ова свечаност је прилика да подсетимо да смо увек били и да јесмо на бољој страни света и да свако онај ко се игра са мењањем историје и ко покушава да у овом времену занемари зло какво је био фашизам и покушава да то зло оправда, чак и врати, мора да буде свестан да ће увек имати противника у Србији и међу свим антифашистима“.

У пригодном програму, бурно поздрављеном, учествовали су Уметнички ансамбл МО „Станислав Бинички“ Министарства одбране Републике Србије и хор друштва „Браћа Барух“ из Београда. Програм је успешно водила Ирена Јовановић, уредница Телевизије Студио Б.

Наша осматрачница

ДЕДА И УНУЦИ

Навикли смо већ на слику да када у аутобус градског превоза, препун младим људима, уђе старија особа, нико млађани не устане и ослободи место временшном човеку. Чак се стекне утисак да се, неразумним кикотаньем, те девојке и младићи ругају придошлицу. Није реткост да млади не устану ни када пред собом имају старину који је ушао на штакама, породилу или мајку са малом децом. Нажалост, реч је о суморној стварности.

Недавно смо присуствовали сасвим супротном догађају од ових. Били смо у тролејбусу и возили се од Црвеног Крста према Теразијама. Када је на следећој станици ушао седамдесетогодишњак, младић који је седео до врата скочио је као опарен и благонаклоно понудио своју столицу. Господин је прихватио понуду и из захвалности започео разговор са младићем. Део путника је јасно чуо разговор.

Младић се зове Петар Томић, студент је друге године Медицинског факултета у Београду. Господин који је заузео младићеву столицу доктор је медицинских наука и професор, а до пензионисања радио је у Војномедицинској академији. Разуме се, нису се познавали. До Теразија њих двојица водили су занимљив дијалог, који ће Петар Томић засигурно упамтити јер је од искусног лекара Саше Рафајловског добио неколико добрих животних и професионалних савета.

После свега остаје питање: ко је крив за лоше понашање младић људи у аутобусу, на улици, у школи, на нашим стадионима... Познато је да много тога млади људи понесу из својих породица. У данашње време корпоративног капитализма све се дуже и напорније ради за све мање пара. Родитељи немају довољно времена да се баве својом децом. Тако све више терет домаћег васпитања пада на деке и баке. Искуство указује да тамо где главну реч воде деде и баке, то јест када се они добрано посвете васпитању унука, резултати не изостају. У ситуацијама када и деде и баке раде да би пружили нормалне услове својој деци и унуцима или су оптерећени другим проблемима, унучи остају прекраћени за лепу реч, савет и особину, која се стице.

Зато, уважене колеге војни пензионери, учините додатни напор: помогите вашим унуцима да правилно одрастају и постану прави људи. Ако и будете наишли на отпор код својих унука, будите сирни да ће вам бити захвални када достигну зрелост. **3. ПЕШИЋ**

Свечана седница ОпОд УВП Нови Београд

НАЈЗАСЛУЖНИЈИМА
ПРИЗНАЊА

За постигнуте резултате у раду додељено је шест повеља, осам плакета и десет захвалница. Поводом успешног у прикупљања потписа за народну иницијативу додељено је 24 захвалница и 54 књига.

Поводом 23 године од оснивања и успешног рада, 25. новембра одржана је свечана седница Општинског одбора Нови Београд. Скуп је отворио потпредседник ОпОд УВП Нови Београд Драгољуб Давидовић.

О данима оснивања и развоју организације војних пензионера у Новом Београду говорио је Ђорђе Петровић, председник МОД „Бежанијски блокови-2“.

Протекло је равно 23 године од како је одржана оснивачка Скупштина организације у сали Јавног предузећа „Инфостан“ у Новом Београду. Пре тога (15.11.1993) одржан је састанак Иницијативног одбора. За председника општинског одбора изабран је Влајко Ристић, који је уједно био и председник Иницијативног одбора. Део руководства цивилних пензионера покушао је да новоосновано удружење припоји Савезу пензионера Србије.

Штитећи интересе корисника војних пензија и Удружења, Извршни одбор Удружења формирао је радну групу са Томиславом Симовићем на челу, која је 30.11.1994. године одржала састанак са делом руководства организације. Због неслагања са ставовима Извршног одбора, Влајко Ристић је поднео оставку. Извршни одбор је заказао ванредну изборну Скупштину УВП – секција Нови Београд, која је одржана у сали СО Нови Београд 23.12.1994. год. За председника је изабран Илија Ђујић, рекао је Петровић.

Број чланова организације растао је из дана у дан да би достигао цифру од 10.500. Сада новобеоградска организација

Активиста Јован Маричић
награђен је Плакетом УВПС и књигом

ја УВП броји око 6.500 људи, што је углавном резултат природног одлива чланова. Општинску организацију УВП Нови Београд у актуелно време чини 15 месних организација.

Канцеларија ОпОр Нови Београд ради свакодневно од 9 до 13 часова, што је довољно да се административно услужи двадесетак КВП. Чланови се обраћају по разним пословима, ради обраде документације за остваривање права на породичну пензију, зарад једнократне хуманитарне помоћи, издавања здравствених књижица, пружању помоћи и неге трећем лицу, животног осигурања, остваривања права на увећане трошкове становања, ради организовања сахране... Тежишне активности биле су везане за покретање тужби ради остваривања права на неисплаћене пензије за период од 2004. до 2007. и посебно за ванредно усклађивање од 11,06 одсто.

У протеклом периоду Удружење је било ангажовано на решавању статусних, социјалних, стамбених, здравствених, организацијских и нормативних проблема у функционисању у решавању текућих питања и проблема.

На свечаности су уручена признања УВПС за ову годину. Повеља УВПС припала је Слободану Вујићу, Александру Антонићу, Павлу Лучићу, Момиру Јоксимовићу, Миливоју Лазетићу и Радомиру Павловићу. Плакетом УВПС награђени су Томислав Јанковић, Бранислав Николић, Владимир Благојевић, Јован Маричић, Ранко Ракић, Јелица Жижих, Иван Умек и Ђорђе Оровић.

Захвалнице УВПС припале су Радивоју Тодорову, Нади Остојић, Јованки Диковић, Катици Шешеринац, Мари Лакић, Мили Бјелош, Миодрагу Брајовићу, Јелени Ву-

ВЕЛИКИМ ТРУДОМ ДО
НАРОДНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Новобеоградска организација војних пензионера је током акције за народну иницијативу прикупила више од 6.000 потписа. Био је то велики посао одрађен у веома кратком времену.

У знак захвалности за учињени труд награђени су: Јован Маричић, Неђељка Зафировић, Здравко Зељковић, Радојица Суботић, Милан Калчић, Драган Матијевић, Милан Јерковић, Миле Ристић, Љубиша Јовановић, Зоран Николић, Радисав Ускоковић, Бранко Бакић, Ђорђе Петровић, Боровој Гајић, Слободан Вујић, Симеон Туманов, Бранко Петковић, Милан Поњавић, Душко Стојковић, Ђуро Бецић, Милорад Карановић, Мира Живковић, Милан Церанић, Александар Слобода, Никола Радужић, Драгица Огризовић, Слободан Ристић, Томо Велешњак, Радован Митровић, Љубиша Матовић, Вера Коренић, Томислав Јанковић, Гордана Марић, Јован Николић, Славе Стојанов, Петар Ковачевић, Иван Умек Војин Шајиновић, Милош Станковић, Светозар Парезанин, Славко Поповић, Илија Шикман, Војин Муришић, Коста Новаковић, Александар Антонић, Ђуро Еро, Пантелија Пекић, Ранко Бајић, Ђука Ивошевић, Раде Клепић, Радомир Лапчевић, Петар Копривица, Илија Лазих, Раде Шарчевић, Драгомир Анђић, Радосав Блажић, Василије Милоњић, Благоје Пауновић, Небојша Гајић, Бранко Караћ, Никола Вукобратовић, Бојо Богичевић, Владимир Анђелковић, Велибор Томашевић,

кајлији, Јуси Кадићу, Станку Паићу, Стојану Тадићу, Јовану Баши, Сулејману Шахиновићу, Ратку Чигејовићу, Снежани Живковић, Браниславу Ђурђевићу, Сретену Николићу, Антуну Томлиновићу, Вери Николић, Ранку Дробцу, Станојки Инђић, Милану Робалу, Илији Вучковићу, Милутину Шарцу, Ани Жагар, Вукосаву Жугићу, Лепици Лекић, Жељку Јурићу, Марјану Зихерлу, Петру Чуровићу и Зденки Ранковић.

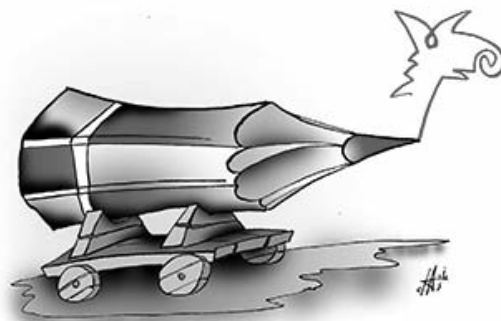
Општински одбор УВПС Нови Београд је за постигнуте успехе у прикупљању потписа за народну иницијативу доделио 24 захвалнице и 54 књиге.

М. Ј.

Тамбурашка диверзија Јована Тамбурића на истину

КИПИ ОД ПАМФЛЕТА И НЕДОКАЗИВИХ ОПТУЖБИ

Ако синдикални лидер поштује принцип транспарентности, нека јавности изнесе колико синдикат на чијем је челу броји чланова? Тиме ће постати јасно зашто људи не верују његовим празним причама.

Циљани напади на Удружење војних пензионера Србије у режији неоствареног генерала Јована Тамбурића ових су дана попримили размере које превазилазе здрав разум. Острашћеност самопрокламованог председника Удружења синдиката пензионисаних војних лица Србије који непрестано вапи за све већом славом, наводно борећи се за права војних пензионера, у лажима, подметањима, баратању полуистинама, уз увредљив, некултуран и иритантан тон, отишла је толико далеко да се може мирне душе назвати вербалном диверзијом на истину.

Груба је неистина и подметачина да је годинама „пензионерска популација предмет разних манипулација са циљем да се обезбеди њихова подршка појединим странкама, односно актуелним властима“. Веома је позната чињеница, господине Тамбурићу, да су управо на вашим скуповима виђани страначки прваци. Тек толико да се зна.

За манипулацију јавношћу, пре свега војним пензионерима, Тамбурић оптужује Удружење, а заправо, заменом теза, то сам обилато и упорно чини. У том смислу подиграна је варијанта да га на недавном протесту Војног синдиката Србије представе као председника војних пензионера Србије. Да одјекне у јавности! Та песма му годи, па је и разумљиво зашто није реаговао када је узео реч на скупу. Уз то, требало је, из њему знаних разлога, у протест посредно увући наше Удружење, тек толико да се „Власи не досете“. А да је ово виђење засновано на чињеницама додајемо да је и 1. новембра, на протесту организованом на Тргу Николе Пашића, такође представљен као председник УВПС. Ни тада није трепнуо када су га устолочили за председника војних пензионера Србије. Вероватно је то Тамбурић и пројектовао као свој циљ у упорним покушајима да се нечасним радњама помогне пензионерске власти.

Несувисле конструкције

Већ у другом пасусу саопштења за јавност, које је потписао Тамбурић, употребљава се примитивни речник, што не приличи човеку који је био предавач у војним школама. При томе је истина, по свему судећи, неприкосновена: какав вокабулар, такав наставник!

Поставио је „велики синдикалац“ и неколико питања руководству војних пензионера. Реч је о несувислим конструкцијама које не заслужују ширу елаборацију, али ћемо одговорити на неколико њих.

Тамбурић напада Удружење да нема

27.000 чланова већ само 26.000! Замислите који је то „грех“ нашег Удружења. Једино је грешник Тамбурић заборавио да УВПС има и колективне чланове из редова војних пензионера. Оптужује УВПС да прикрива чињеницу да је у последње три године Удружење напустило 5.000 људи. Јесте, Тамбурићу, са пијететом смо их испратили на вечни починак! Слава им на свему што су током живота учинили за свој народ и државу! И још нешто што Ви не желите да знате: у последње три године већи је број новопримљених чланова у односу на оне који су својевољно напустили редове УВПС. Природни одлив је већ нешто друго!

Ако поштујете принцип транспарентности, изнесите јавности, господине Тамбурићу, колико синдикат на чијем сте челу броји чланова? Тиме ће постати јасно зашто људи не верују вашим празним причама.

Оптужба да је УВПС плагирано Удружење синдиката пензионисаних војних лица Србије у спровођењу народне иницијативе никако не стоји. Удружење је ту меру разматрало још пролетос, али је одлучено да се, због годишњих одмора, акција помери за јесен. Та демократска тековина преточена је у закон, тако да ви (Синдикат...) ни у ком случају не можете да будете власници народне иницијативе.

Што се Предлога Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, и Предлога Закона о изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању закона тиче, они су предати Народној скупштини Републике Србије, па је јасно да управо Тамбурић обмажује јавност. Уосталом, та чињеница може да се провери у Народној скупштини РС. Када је о позиву Синдиката да акцију спроведемо заједно реч, то на седници Главног одбора УВПС није подржао из простог разлога што смо кадри да без ичије помоћи и tutorства организујемо и реализујемо акцију, а да ли је и Синдикат у стању, показало је време: до данашњег дана акција није завршена, упркос електронском начину прикупљања гласова.

Истина је само једна

И још један разлог што вам се нисмо прикључили: прозрета је Ваша прикривена намера Тамбурићу, да Вам Удружење војних пензионера, ангажовањем бројних активиста, буде логистика за прикупљање потписа и извор за финансирање те активности.

У саопштењу којим се обратио јавности, надобудни Тамбурић напада УВПС да „не

подржава јавни протест као законски и демократски начин деловања ради остваривања права војних пензионера“ што је класично мешање у унутрашње ствари друге организације. Он би, лукавим интригама, да влада и Удружењем војних пензионера. Да ли се при томе руководи познатом максимом „Што горе, то боље“ или оном провереном „Завади па владај“, показаће време.

И птице на грани знају за одлуку Главног одбора Скупштине УВП да се протести у остваривању закинутих права војних пензионера неће примењивати све док се не исцрпе сва друга легална и легитимна демократска средства.

„Велики синдикалац“ напада УВПС и због чињенице да није пружио подршку Војном синдикату. Тиме покушава да вештачки створи јаз и анимозитет према репрезентативној организацији војних пензионера Србије.

Истина је само једна: наше удружење ће се, као и до сада, и убудуће залагати за побољшање стандарда и радних услова наших млађих колега и колегиница, али је против политизације и инструментализације протеста.

Благо синдикату кога подржава Јован Тамбурић! С тим у вези било би поучно када би Тамбурић саопштио јавности зашто он више није координатор мастодонтског координационог тела у које су били укључени представници неколико минорних и маргиналних удружења која окупљају војне пензионере? Све то у стилу је једне владајуће странке из блиске прошлости која је разбијала Војску Србије.

Занимљиво је да Јован Тамбурић има већу пензију од генерал-пуковника, решено стамбено питање, а супругу и ћерку заплосио је у систему одбране.

Последњи пасус у Тамбурићевом обраћању јавности кипи од памфлета, неистина, мржње, тешких увреда, подметања, недоказивих оптужби и, надасве, малограђанштина. Нека је на част официру у пензији Јовану Тамбурићу! А колико Тамбурић поштује официрску заклетву, најбоље говоре чињенице из деведесетих година, када се није одазвао на више позива људи из његовог завичаја да брани нејач преко Дрине, упорно избегавајући патриотску обавезу. Ето, такав је „велики синдикалац“ и осведочени „борац“ за људска права Јован Тамбурић.

Из ужичке организације војних пензионера

ПРЕДЊАЧИЛИ У АКЦИЈИ НАРОДНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

У клубу пензионера у Ужицу је 22. децембра одржана је годишња скупштина Општинског одбора градске организације УВП тог града. Свечани скуп који је био посвећен и обележавању Дана ЈНА отворио је председник ГрОд Ратко Ђорђевић. У председничком извештају о раду у последњих годину дана на првом месту се нашла неповољна стамбена ситуација и набрајање шта је Удружење с тим у вези предузело. Наиме, град се, на основу уступљених војних објеката, обавезао да ће систему одбране испоручити седам до десет станова, али се рокови стално пролонгирају. Према чврстим обећањима, до краја године ће у Ужице стићи представници Дирекције за имовину Владе Републике Србије, који би требало да са локалним властима потпишу одговарајући документ, па се очекује напредак у блиском наредном периоду.

Здравствено обезбеђење оцењено је повољном оценом, али је изнето неколико примедби на рад Војно-медицинске академије. Прошле године, у просторијама Градског одбора УВП Ужица, организован је мини систематски преглед, којем се одазвало више од тридесет корисника

УВПС. Он је обавестио кориснике војне пензије шта ће све донети реформа војног здравства, говорио је о стамбеним (не)приликама и мерама које је покренуло Министарство одбране. Такође је обавестио присутне да се ускоро очекује да Влада Републике Србије продужи рок за вансудско поравнање. Та могућност, по свему судећи, важиће све до 31. 12. 2017. године. Председник Удружења пружио је присутнима и друге текуће информације.

Адвокат Милисав Курмазовић говорио је војним пензионерима о томе којом динамиком судови доносе пресуде на основу тужби за ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто по вредности бода од 9,02 динара и да се с пажњом прати какву ће одлуку донети Међународни суд за људска права у Стразбуру, како би се остварило право на вредност бода од 9,40, јер је редовно повећање пензија уврштено у ванредно. Присутне је обавестио да ће иницирати процедуру оцењивања уставности Правилника о решавању стамбених питања у Министарство одбране. Заложено се да већина у УО Републичког Фонда ПИО буде из редова пензионерске популације и напоменуто

Животна питања у првом плану: вождовачки војни пензионери

23 године од формирања УВП Вождовац – Савски Венац

УСПЕСИ ОБАВЕЗУЈУ

У просторијама ОпОд УВП Вождовац - Савски Венац крајем новембра одржана је свечана седница, уједно и годишња Скупштину на којој је поднет извештај о раду, чланови информисани о активностима УВПС, а уручена су и признања.

Председник Општинског одбора Добривоје Димитријевић поздравио је госте, међу којима су били председник УВПС Љубомир Драгањац, председник општинске организације СУБНОР-а Милана Марковића, представници Месне заједнице „Бањица 1“ Савеза пензионера општине Вождовац.

У свакодневном раду учили смо се на својим и туђим грешкама и извлачили поуке. Имајући у виду пре свега наше животно искуство и степен образовања, не смемо подлећи утицају неких других чинилаца који нису у интересу нашег удружења. О свим значајним питањима расправљамо на седницама нашем општинског одбора и месним одборима. Увек смо на располагању, не само нашим члановима, већ свим КВП, рекао је Димитријевић и наставио:

Социјално-хуманитарна активност одвијала се у склопу са могућностима наше организације кроз посете болесним и остарелим и давање једнократне новчане помоћи. У протеклој години поднето је 10 захтева, од чега је позитивно решено осам. Укупна финансијска средства која су наши најугроженији чланови добили на име хуманитарне помоћи износе 264.000 хиљада динара или у просеку 32.000 динара.

Здравственом заштитом, како је речено, војни пензионери нису задовољни у потпуности. Док су услугама амбуланте на Бањици и ВМЦ Славија углавном за-

довољни, то се не односи на ВМА, па указују да би тамо много тога требало поправити.

Корисници војне пензије посебно апострофирају веома лошу снабдевеност лековима. У просторијама ОпОд, у организацији Дома здравља Вождовац, сваког четвртка пружа се помоћ члановима у контроли основних здравствених параметара.

Културно-забавне и спортске активности се такође одвијају у складу са могућностима, коришћењем просторија клуба, библиотеке, организовањем изложби слика, промоција књига, развојом уз шах и реализацијом других активности.

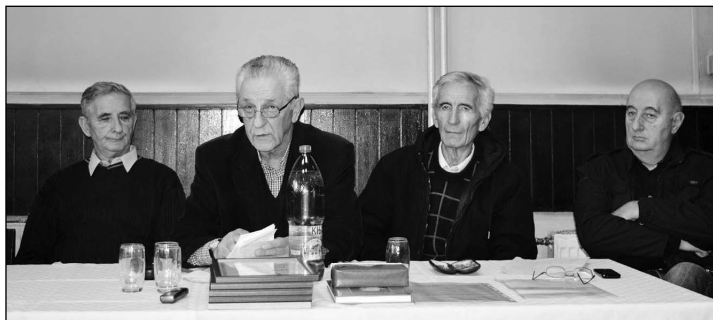
У октобру је успешно реализовано прикупљање потписа за народну иницијативу којом се предлаже враћање пензија на ранији ниво. Укупно је обезбеђено 2.258 потписа грађана. С тим у вези похваљен је Драган Машала, који је прикупио 650 потписа.

Просторије Удружења су на располагању чланству за обављање оперативних послова свих врста и садржаја, почев од формирања документације за једнократну социјалну и хуманитарну помоћ, овере докумената без надокнаде и информација из делокруга рада Удружења.

У идућој години ОпОд ће се више него до сада ангажовати на омасовљењу организације, пружању помоћи болесним и изнемоглим лицима, здравственом и стамбеном збрињавању.

На свечаности су уручена признања УВПС за ову годину. Повељом је награђен Ненад Кошанин, заставник прве класе у пензији. Захвалница је додељена Милану Марковићу, пуковнику у пензији а књига Драгану Машали, пуковнику у пензији

Д. Д.

Радно председништво добро је одрадило задатак

војне пензије. Реч је о некој врсти превентивног прегледа који је прихваћен као могућност да се на време предузму мере ширења болести или спречи оболевање. С обзиром на одјек коју је имала та активност, договорено је да то у будуће постане редовна пракса.

На састанку је замерено активистима да нису посетили све болесне и временске колеге, па је договорено да се то учини у наредном периоду. Изнет је и податак да са војним пензионерима којима је потребна помоћ није установљена одговарајућа комуникација, тако да ће чланови Градског одбора предузети одговарајуће организацијске мере.

Председник УВПС Љубомир Драгањац је ужичкој организацији одао признање што је прикупила петоструко више потписа од броја чланова као подршку за народну иницијативу којом се захтева враћање пензија на ранији ниво. По резултатима, како су показале анализе, ужичка организација је најуспешнија у

да би за пензионере било боље да бање и рехабилитациони центри у Србији и даље остану под окриљем РФ ПИО.

На скупу се чуло и то да је Градска организација локалног самоуправа понудила ангажовање у реализацији обележавања 75-годишњице Ужичке Републике, али је стигао одговор да је уговор о томе склопљен са једном београдском фирмом.

Чланови Скупштине једногласно су усвојили поднете извештаје и планове за рад у наредном периоду.

Војни пензионери у Ужицу захтевају да се објаве имена свих адвоката који су се, поводом судских поступака везаних за враћање нарушених права њихових колега, огрешили о кодекс професије, узимајући оно што није по прописима и у складу са моралом.

У наставку је организовано дружење уз богат културно-уметнички програм и добре музичке нумере. Тек толико да се негдашњи празник армије не заборави.

З. П.

Годишње информисање корисника војне пензије у Врању

ПРОБЛЕМИ СА АДВОКАТОМ

Традиционално информисање корисника војне пензије на крају године организовано је 15. децембра у Великој сали Дома ВС у Врању. Том догађају присуствовали су командант 4. бригаде Копнене војске бригадни генерал Зоран Лубура и представници организација и институција са којима сарађује градска организација УВП у Врању.

Председник Удружења Љубомир Драгањац похвалио је Градски одбор УВПС за резултате постигнуте у прикупљању потписа за подршку народној иницијативи којом се захтева враћање пензија на ранији ниво. Он је кориснике војне пензије обавестио о разговорима које је делегација УВП ових дана водила са министром одбране Зораном Ђорђевићем и о другим питањима и проблемима које тиште војне пензионере, посебно о здравственом и стамбеном обезбеђењу.

Командант 4. бригаде КоВ поздравио је војне пензионере, нагласивши да ће припадници те јединице, као и до сада, када је год то могуће, пружати помоћ у организованим активностима

Општинског одбора УВПС Врање.

Потпредседник Општинског одбора УВПС Будимир Стриковић обавестио је присутне о текућим активностима организације, посебно апострофирајући проблеме које корисници пензије имају у реализацији наплате закинутог дела пензије услед опструкције једног адвоката из Београда.

Војни пензионери су обавештени о Плану активности за идућу годину и о Плану материјално-финансијског пословања у 2017. години.

Корисници војне пензије поставили су више питања, на која су добили одговоре, док ће на једно одговор бити пружен после утврђивања чињеница. Председника УВПС замолили су да им руководство Удружења помогне да приволе београдског адвоката Бранка Бутолена да поступа коректно према својим клијентима јер имају силне проблеме.

Информисање корисника војне пензије на крају године завршено је предновогодишњим дружењем у ресторану Дома ВС и уз војнички пасуљ. **З. П.**

Извештај из општинске организације УВП Звездара

ТЕЖИШТЕ НА РЕШАВАЊУ СТАТУСНИХ ПИТАЊА

Упросторијама Општинског УВП Звездара 9. децембра одржана је редовна годишња Скупштина. Уједно је обележена и годишњица оснивања УВП Звездара. Одзив делегата био је веома добар, тако да је део присутних морао да одстоји Скупштину, јер није било столица за све.

Сагледан је годишњи рад и резултати рада Општинске организације који су делегати оценили као успешан. Скупштини су присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац и председник Извршног Одбора ГО УВПС Зоран Вучковић.

Сумирајући резултате годишњег рада општинског УВП Звездара председник Милован Лалић је навео да је тежиште рада било на решавању статусних питања и проблема чланова, посебно закинутих права у вези са ванредним повећањем пензија за 11,06 одсто.

Општинска организација је давала свој максимум у пружању помоћи члановима да што пре реализују судска решења и вансудска поравнања са Фондом ПиО. Иако је то био главни задатак, општински одбор се ангажовао и по другим питањима, као што су: помоћ у остваривању разних права у вези са социјалним и материјалним статусом, помоћ у решавању стамбене проблематике, обилазак старих, немоћних и усамљених КВП и разна друга питања. Општинско УВП се посебно активно ангажовало у прикупљању потписа за петицију Народној скупштини РС за укидање закона којим су пензије привремено а значајно смањене. Наравно да се могло и више, али у оваквим околностима, са скромним финансијским средствима, сматрамо да су резултати сасвим солидни, истакао је Лалић.

На скупу је наглашено да сваки члан Удружења може увек доћи да изнесе свој проблем, после чега ће се тражити најбољи пут за његово решавање.

Председник Надзорног одбора поднео је извештај о финансијском пословању за 2016. годину. Скромна финансијска средства (чак око 97 одсто „одлази“ на плаћање комуналија,

закупа, превоза и других режисијских трошкова) нису била лимит у остваривању планских задатака и циљева. У таквим околностима домаћинско пословање се намеће као неопходност.

Дискусија по наведеним извештајима је била, војнички речено, кратка, прецизна и конструктивна. Дата је пуна подршка поднетим извештајима и закључено да су они пружили праву слику догађања у Општинској организацији Звездара.

На почетку обраћања председник УВПС Драгањац Љубомир истакао је да му је посебно драго што је одзив делегата на Скупштини тако добар и што су људи заинтересовани за рад општинске организације. Потом је исцрпно и садржајно информисао делегате о актуелним догађајима везаним за права на ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто. Говорио је и о актуелним догађајима везаним за функционисање здравствене заштите корисника војне пензије, као и о покретању уставне иницијативе пред Народном Скупштином РС за укидање Закона о привременом начину исплате пензија. Председник Драгањац је честитао годишњицу УВПС Звездара, изнео кратку оцену рада УВПС Звездара, закључивши да је очигледно да је Скупштина успешно и врло добро организована, да су постигнути врло добри и одлични резултати, те да се новчаним средствима располаже одговорно и рационално.

Председник Извршног одбора ГЛОД, Зоран Вучковић је изнео актуелну слику стамбене проблематике.

Подељена су и признања најзаслужнијим члановима: Захвалнице су уручене Лази Амановићу и Драгану Бијелићу, док су књигама награђени Властимир Марковић, који се посебно истакао у прикупљању потписа за покретање народне иницијативе, затим Милош Вучковић, који је, са својих 95 година, један од најстаријих чланова УВПС Звездара и Милићу Мандићу, једном од најактивнијих чланова.

По завршетку Скупштине настављено је дружење уз скроман коктел.

Марјан Матошевић

Командант 4. бригаде бригадни генерал Зоран Лубура рекао је војним пензионерима да ће им та јединица кад год буде могла помоћи

Традиционално је сала Дома ВС у Врању увек препуна

Догађаји у Хрватској пре 25 година

ПРВА ТАМПОН-ЗОНА У ПАКРАЦУ

Пакрачка епизода остаће запамћена и по томе што је тада, први пут после убацавања усташке терористичке групе на Радушу 1972. године неко запуцао на ЈНА, а први пут после ослобођења земље да су то учинили органи СУП-а. Убрзо ће ситуација у земљи ескалирати догађајима на Плитвицама и нападом на Команду Војнопоморске области у Сплиту, где је убијен војник Сашко Гешовски.

Винко Бјелобрк, снажан четрдесетогодишњак, демобилисани подофицир ЈНА и потпредседник Месног одбора ХДЗ у Вировитици, имао је значајну и истакнуту улогу у паравојној јединици Ђуре Дечака. Непосредно је руководио блокадом вировитичке касарне у ноћи 21/22 јануара, када је истекао и последњи рок за враћање илегалног наоружања. Бјелобрк је радио као пословођа вођарско-пољопривредне радње у Вировитици, пред којом је готово увек било много купаца, а ван радње готово увек кретао се са пратиоцима. Ваљало га је лиштити слободе у радњи, када нема пратиоца, али ни муштерија, да се не би дизала бука на улици, нарочито не након хапшења Дечака и Хабијанца. Његово хапшење ефектно је извела екипа „Кобри“ и безбедно га спровела у Војноистражни затвор у Загребу.

Органи безбедности, током вођења оперативне акције, дошли су до бројних података о подели илегалног наоружања по регијама и насељеним местима као и појединцима који су то оружје примили и поседују га још увек код куће. Међутим, за правосудне органе у даљем вођењу кривичног поступка било је интересантно да се у једном случају оружје одузме претресом, од лица које га је задужило линијом ХДЗ, а које је још увек на ратном распореду у ЈНА.

У оперативном тиму определили смо се да то буде Жељко Немет из села Жубрице код Сухопоља, за којег је мајор Штрбац имао поуздана сазнања где чува „Калашњикова“ са муницијом и припадајућим комплетом који је добио из контингента што је делио Иван Белани. Иначе, Немет је још увек био на ратном распореду у гарнизону Подравска Слатина који је припадао граничном батаљону ЈНА у Вировитици.

Имајући у виду досадашња искуства из опструкције МУП-а Хрватске у проналажењу и привођењу лица које је тражио војни суд, определили смо се да не обавештавамо полицијску станицу у Вировитици о намеравању претреса код Немета, већ да поступамо самостално, по наредби коју нам је доставио војни суд.

Враћање оружја кућним посетама

Негде око 19 часова 9. фебруара стигли смо заобилазним путем у Жубрице јер је у Сухопољу већ била постављена нова полицијска испостава, очигледно ради боље контроле територије након хапшења која

ПИШЕ:
**Александар
ВАСИЉЕВИЋ**
Генерал-потпуковник
у пензији

су недавно већ била реализована од стране војних органа.

Када сам са поручником Мурисом Зјајом и криминалистичким техничарем Мијом Крижаном стигао пред Неметову кућу, на капији се појавио његов нарогушени рундов. Пре него је залајао, пружио сам му руку да ме помирише, након чега је почео мирољубиво да нам маше репом, тако да смо без проблема стигли до улазних врата Неметове куће и закуцали. Отворио их је изненађени Немет, којем смо се представили. Његовим малишанима поделили смо чоколаде и бомбоне а домаћинима кафу и пиће, јер нисмо хтели да први контакт са Војном полицијом доживе у негативном светлу.

И домаћин нас је угостио како приличи, па када су деца отишла на спавање, саопштили смо зашто смо дошли и поучили Немета на процедуру која следи. Одмах је пристао да се све уради без сведока и без непотребног претреса, па смо отишли у једну од соба где се у орману налазила пушка са муницијом и припадајућим прибором, невешто маскирано неком робом. Баш онако какве је податке о томе имао и мајор Штрбац. Сачињен је прописани записник и направљена фотодокументација, па смо се опет вратили да завршимо са оним чиме смо на почетку били угошћени.

Немет је прихватио да са нама оде у касарну у Вировитици, ради обављања разговора на околности како је и од кога добио оружје и муницију. Његовој супрузи смо обећали да ћемо га вратити кући чим завршимо разговор у касарни и да нема разлога за било какву забринутост. Међутим, када су два наша официра, негде око 00.30 часова, вратила Немета кући, тамо их је већ чекала група полицајаца, очигледно обавештених да је Немет одведен у касарну на разговор. Након што се наша патрола удаљила, уместо да га пусте у кућу, полицајци су Немета одмах привели у

Сухопоље на њихово испитивање.

Због овога, сутрадан сам отишао у полицијску станицу у Вировитици да коначно упитам њеног заповедника Троху шта се то ради. Он је био затечен и изненађен мојим доласком, а мало и уплашен. Почео се правдати да он ради само по наређењима која добија од претпостављених. Поштено ми је признао да он од њих до сада није добио наређење за привођење Беланија, додајући да ни МУП Хрватске не може да поступа без одобрења своје владе. Био је потпуно у праву. Дан касније то ми је поновио и његов претпостављени Срнец Иван, заповедник полицијске управе у Бјеловару.

Самосталним акцијама враћено 70 одсто оружја

Истрага у Војном суду углавном тече без већих проблема. Дечак и Хабијанац потврдили су и пред својим браниоцима тачност изјава које су током ранијих испитивања дали истражном судији. Међутим, Дечак је попустио притисцима свог браниоца да убудуће више не даје никакве информације органима безбедности. За разлику од њих, Бјелобрк је остао при свом ранијем ставу да нема шта да крије и да све што је радио у целини ће испричати и на записник, без обзира на савете свога браниоца. Иначе, поред бројних саслушаних сведока са загребачко - вировитичке регије, истражни судија ће почети саслушавања и више значајних осталих сведока са подручја Посавине и Далмације, чиме ће се документовати свеобухватност паравојног организовања у целој Хрватској.

Наше појачане активности на терену које смо предузимали самостално и без обавештавања органа МУП-а, на подручју Вировитице почело је прикупљање и враћање оружја које се налазило код паравојног састава. До сада је враћено око 70 одсто таквог наоружања, а акција МУП-а је и даље у току. Да би се некоко оправдали што су почели попуштати притисцима војних органа и инспекцијских екипа ССУП-а које су почеле контролу полицијских испостава на терену, у средствима јавног информисања дат је несразмерно велики публицитет састанку председника владе Хрватске са председницима и потпредседницима општина на којем се напада ЈНА да „нелегалним хапшењима грађана уноси немир и неспокојство у Хрватској.“ Ово је Јосипу Манолићу послужило да одмах изјави како влада прати ситуацију и да је већ предузела неке репресивне мере према појединим војним лицима која су прекршила своја овлашћења и хапсила грађане Хрватске. Очигледно, мислио је на раније лансирану вест о поступку који је против мене наводно покренуо МУП у Бјеловару.

Интересантно да у Београду нема значајних реакција на све ове и друге догађаје који су претходили и јасно упозоравају да се Наредба ПС ФРЈ и договори који су постигнути, уопште неће поштовати.

Шпегел склоњен у Аустрију

У Врховиштву се одмах почело радити на анулирању онога што је било договорено на седници Председништва СФРЈ. Славен Летица је то укратко изнео у брошури „Рат против Хрватске“. Како тврди, 26. јануара, око девет часова, док је Туђман спремао говор у Сабору, Летица му је доставио папирић на којем је написао: „Изгу-

Хрватски специјалци испред Полицијске станице у Пакрацу

бљену (незнатну) пропагандну предност у Југославији и на Западу, због пропагандног филма са Шпегелом и Бољковцем, треба што прије неутрализовати. У том смислу за данашњи саборски говор предлажем двије ствари: а) евентуално најавити потребу да домаћи и страни експерти утврде да ли се ради о фалсификату и монтажи и б) никако не пристајати на могућност да се оптуже Шпегел и Бољковац, већ назначити тезу о монтираном и фалсифицираном филму стаљинистичке провинијенције”.

Сутрадан, у недељу, на уобичајени тениски меч (Стипе Месић, Туђман, Гојко Сушак и Летица), „случајно” је дошао Андреј Густинчић, новинар *Асошијетед Преса* и *Ројтера*, иначе стална веза Врховништва, где је „у опуштеној атмосфери” са Туђманом и Месићем, Туђман изричито рекао да Шпегел и Бољковац неће бити хапшени.

Истражни судија Војног суда у Загребу издао је 31. јануара налог РМУП-у Хрватске да се Војном суду приведе генерал Шпегел јер је против њега донето решење о отварању истраге. Међутим, МУП је обавестио Војни суд да је Шпегелу позлило и да га не могу привести јер се налази на лечењу, што није било тачно. Опструкција МУП-а по овом питању трајаће све време, до склањања Шпегела у Аустрију. Истим решењем отворена је истрага и против потпуковника Јосипа Ковача, са захтевом МУП-у да буде пронађен и приведен Војном суду.

Сви захтеви војних правосудних органа да се Шпегел лиши слободе и приведе истражном судији Војног суда су игнорисани, а министар Бољковац и Јосип Перковић стално нам истичу да су они у овом случају немоћни, јер се Врховништво отворено ставило у његову заштиту. Бољковац је о оваквој ситуацији упознао и генерала Грачанина, сматрајући да се овај проблем може разрешити само на највишем политичком нивоу између Београда и Загреба.

Знајући од самог почетка за опструкцију Републичког МУП-а око проналажења и привођења тражених лица, интензивно смо радили на стварању оперативних услова да се Шпегел лиши слободе нашим мерама. У вези са тиме, органи безбедности детаљно контраобавештајне групе РВ и ПВО у Загребу створили су две врло поуздане оперативне позиције баш међу припадницима специјалне полицијске јединице на Тушканцу, где је Шпегел био склоњен и појачано обезбеђиван. Ризична али и оптимална варијанта је била да се током дежурства њих двојице у објекту Шпегел онеспособи и неопажено

изведе из објекта возилом за снабдевање хране. Међутим, само на неколико дана пред почетак ове акције, на Тушканцу је замењено комплетно и доведено ново обезбеђење објекта, тако да је све што смо детаљно разрадили и данима припремали, остало само слово на папиру.

Упад специјалаца МУП-а Хрватске у Пакрац

Мајор Штрбац јавио нам је из Вировитице да су непознати вандалаи оскрнављивали родну кућу капетана Јагара у Старом Градцу, исписивањем увредљивих и претећих парова. Међутим, мајор Вучковић, командант граничног батаљона у којем је Влада био официр безбедности, одржао је састанак војног колектива, на којем су сви Владици другови једнодушно осудили овај вандалски акт. Истовремено, у знак подршке и поштовања према Влади, договорили су се да организују радну акцију, купе потребни материјал и да са југословенском заставом оду у Стари Град и да му кућу не само окрече већ и у целини среде ограду и двориште. И, договорено – учињено, све старешине, припадници свих националности, без изузетка. На крају посла, направили су роштиљ, засвирали и запевали, на чуђење и извиривање околних комшија. Након овога Владицу кућу више нико није скрнавио, а његови другови су је повремено обилазили и контролисали. У знак поштовања према Влади.

У претходних неколико дана догађаји на територији, који нису били у вези са мојим непосредним радом у акцији „Штит”, ређали су се један за другим и условили су моје ангажовање на њима.

Прво је 22. фебруара СО Пакрац донела одлуку о стављању полицијске станице у Пакрацу под надлежност СУП-а Крајине а затим су представници Српског националног вијећа Славоније, Барање и Западног Срема прогласили своју аутономију. Након овога у полицијској станици Пакрац разоружано је и удаљено са посла 16 полицајаца Хрвата, извршена је мобилизација и наоружавање резервног полицијског састава, скинуте су шаховнице са зграда општине и полицијске станице и одбачена је даља јурисдикција државних органа и МУП-а Хрватске у Пакрацу.

У току ноћи 1/2. марта специјалне јединице МУП-а Хрватске извршиле су упад у Пакрац и на препад заузеле полицијску станицу, разоружале и похапиле двадесетак српских полицајаца који се нису успели склонити, а онда почеле претресе и привођења „сумњивих” лица у граду. По-

лиција је употребила сузавац и палице а чули су се и појединачни пуцњи у граду. Наоружани Срби су се склонили на околном пошумљеном брду Каварија а са њима и део препаднутих мештана који су измакли полицијској рацији.

Ситуација у Пакрацу је била конфузна и нејасна шта се тамо стварно догађа, јер мања механизована јединица која је из Бјеловара била упућена на терен није успела да успостави везу са Командом Војне области у Загребу. Због тога ми је из Београда наређено да одмах одем у Пакрац и проверим да ли су тачне неке информације које су стизале у Владу Србије да је у Пакрачкој цркви затворено неколико десетина мештана и да је њихова даља судбина неизвесна. Након што сам са пуковником Келечевићем стигао у Пакрац и установио да је ноћна полицијска рација завршена и да су сви похапшени већ приведени у Бјеловар, дошло је до отварања ватре са Каварије по Полицијској станици, када су рањена два припадника специјалне полицијске јединице која је из Загреба била упућена у Пакрац. У току вечери један полицијски БОВ упутио се ка градској болници у чијој близини је била у приправности механизована јединица из Бјеловара и отворила ватру на два издвојена стражара који су били заклоњени портирском кућицом. Десетар Саша Божанић узвратио је на ватру и погодио фар на транспортеру, након чега се овај панично повукао и вратио у град. Почетком ноћи дошло је до опште пуцњаве између наоружаних Срба на Каварији и полицијске јединице у Пакрацу која је, на срећу, прошла без повређених. На хитној ноћној седници, Председништво СФРЈ донело је одлуку да механизована јединица из Бјеловара уђе у Пакрац и успостави тампон-зону између сукобљених страна, а у Полицијску станицу упућени су представници Савезног СУП-а ради успостављања стања које је претходило избијању конфликта.

Из затвора у Бјеловару пуштени су сви раније похапшени полицајци и Срби, а на полицијску станицу враћена је раније скинута шаховница. У току дана извршен је заједнички увиђај отварања ватре из полицијског БОВ-а на војнике стражаре и идентификован је извршилац тог напада који је одмах био склоњен из Пакраца. Но, током увиђаја тајно смо уснимљени ја и представник Савезног МУП-а, након чега ће наше фотографије бити искоришћене за потерницу која је била растурана по Хрватској, одмах након Пакрачке епизоде. А Пакрачка епизода остаће запамћена и по томе што је тада, први пут после убацавања усташке терористичке групе на Радуну 1972. године неко запуцао на ЈНА, а први пут после ослобођења земље да су то учинили органи СУП-а. Убрзо ће ситуација у земљи ескалирати догађајима на Плитвицама и нападом на Команду Војнопоморске области у Сплиту, где је убијен војник Сашко Гешовски.

У току 4. марта у Пакрац су стигли чланови Председништва СФРЈ Стипе Месић, Богић Богићевић и Ненад Бућин, Савезни секретар за УП генерал Петар Грачанин, Јосип Перковић из Републичког МУП-а Хрватске и генерал Прашчевић из Команде 5. Војне области, ради разговора са руководством Општине Пакрац.

„Господине Вестингхаус“, рекао је Тесла, исправивши се, озарен, и гледајући право у очи магната из Питсбурга, „били сте мој пријатељ, веровали сте у мене онда када други нису; били сте довољно храбри да предњачите и да ми исплатите милион долара кад је другима недостајало храбрости; Ви сте ме подржали и онда кад ни Ваши инжењери нису били кадри да сагледају крупне ствари које смо видели Ви и ја; понели сте се према мени пријатељски. Корист коју ће цивилизација имати од мог вишефазног система за мене значи више него новац који је сада у питању. Г. Вестингхаус, Ви ћете спасти своје друштво да бисте могли да ширите моје проналаске. Ево Вашег уговора, ево мог уговора, оба ћу поцепати и Ви никада више нећете имати бриге око моје тантијеме. Је ли то довољно?“

Тесла је поцепао уговор и ситне комадиће потпуно безвредне хартије бацио у корпу за отпатке, а Вестингхаус - не скривајући огромно задовољство и дивећи се неочекиваном гесту славног проналазача - могао је ослобођен великог терета у души да се врати у Питсбург и да реорганизује своје електрично и индустријско друштво, које ће Теслин полифазни систем наизменичних струја ставити на располагање свету. „Можда никада у историји“ - написао је Џон О' Нил - „није забележена оваква жртва пријатељству, као ова коју је Тесла принео Вестингхаусу својим огромним поклоном од најмање 12 милиона долара неисплаћених тантијама, мада је Вестингхаус од тога имао само посредне користи.

Борба за наизменичну струју

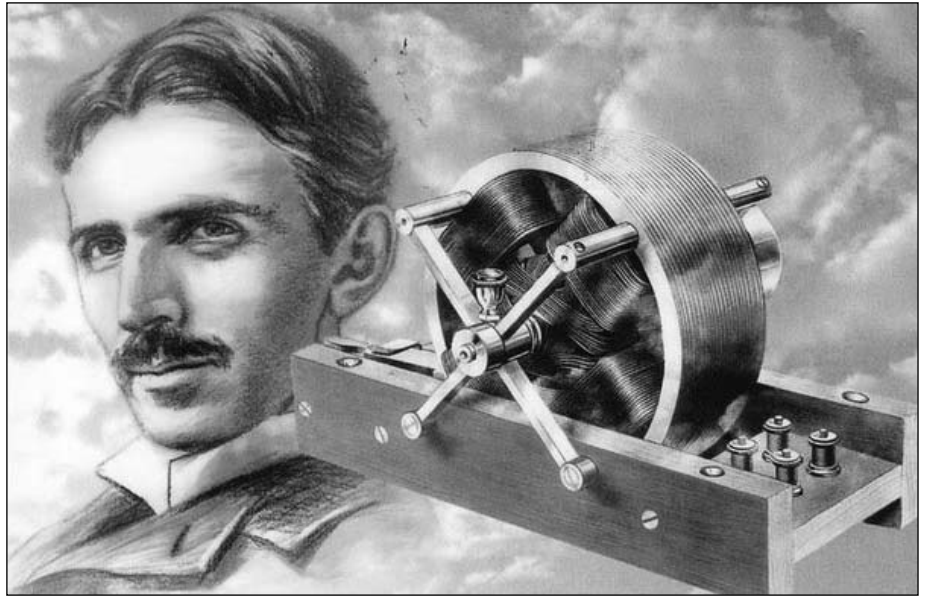
Требао је, дакако, да прође извесно време како би Теслин вишефазни систем наизменичне струје потпуно заживео, сем осталог, и због тога што је неповерење људи било велико, а и Едисонов систем једносмерних струја у Америци је био увелико инсталиран. У производњу машина и грађење централа једносмерне струје по Едисновој замисли уложен је огроман капитал, којег је ваљало вишеструко оплодити, па отуда и страх од новог. Деведесетих година 19. века је, стога, вођена занимљива борба у америчкој електроиндустрији, а основно питање је било коме дати предност - једносмерној или наизменичној струји. С једне стране био је Едисон, а друге присталице Николе Тесле, међу којима на првом месту Вестингхаус, јер се Тесла лично није много уплитао у расправу, пошто је био исувише посвећен истраживањима и новим изумима.

Теслин полифазни систем за преношење енергије први пут је практично испитан у Немачкој (1891), и то за преношење струје напона 30.000 волти на удаљеност од око 175 км, колико је делило градић Лауфен, у коме је била инсталирана централа, и Франкфурт у коме је одржаван сајам. Струја је била искоришћена за осветљење, као и за погон једног Теслиног мотора.

Следеће велико постигнуће засновано на коришћењу Теслиног вишефазног система свакако је хидроцентрала на чувеним водопадима Нијагаре, која је грађена пет година (од 1891. до 1896). Пројектована је за искоришћење и преношење 15.000 КС енергије до града Буфала, удаљеног од Нијагаре око 40 километара.

Показао пут којим треба да се иде

Оно што је, при помињању хидроелектране на Нијагари, посебно важно свакако је

Уз 160-годишњицу рођења Николе Тесле (5)

ПИОНИР ГЛОБАЛНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Захваљујући струјама велике учестаности Тесла је открио читав један свет нових појава о којима се дотад није ни наслућивало, а многим експериментима је дошао до сазнања да је електрицитет материја и да се креће не само кроз проводнике, него и кроз простор

Пише: Влада РИСТИЋ

сазнање да та централа означава пуну победу Теслиног полифазног система наизменичних струја над једносмерним, а тиме и почетак новог доба - убрзане и опште електрификације света. Рад свих касније подигнутих централа заснива се на Теслином полифазном систему за производњу, преношење и искоришћавање електричне енергије, што ће рећи да се обистинило тврђење једног научника који је поткрај 19. века написао да је „Тесла показао пут којим ће развитак електротехнике у будућности дуго морати да иде“.

Из Питсбурга, где је боравио због сарадње са Вестингхаусом, Тесла се 1889. године вратио у Њујорк, започевши убрзо послове око конструисања машина за производњу струје високе учестаности, познате у науци као „Теслине струје.“ Проналаске у вези са тим струјама је осам година раније заштитио са више патената, међу којима су најзначајнија два патента заведена под бројевима 454.622 од 23. јуна, и 462.418 од 3. новембра 1891. године. Многи тумачи Теслиног научног дела сматрају да се великан наше науке тада сврстао међу највеће истраживаче на подручју електрицитета, као што су Фарадеј и Волт.

Захваљујући струјама високе учестаности, Тесла је открио читав један свет нових појава о којима се дотад није ни наслућивало, а многим експериментима је дошао до сазнања да је електрицитет материја и да

се креће не само кроз проводнике, него и кроз простор. С тим у вези, Тесла је писао како „нема мртве материје, јер се по целој бескрајној васељени све креће, све трепери, све живи.“ Он први скреће пажњу на огромне електростатичке силе као главне природне силе концентрисане у атомима, а које могу да изазову треперење у облику светлости и топлоте, тако да су Теслина размишљања о електрицитету отворили путеве ка бољем разумевању модерне физике. Његови радови везани за струје високе фреквенције брзо су нашли и практичну примену у медицини и радиотехници, а били су претходница рендгена, електронског микроскопа, електронске (радио) цеви и др.

Радио-сигнали до Марса и Венере

Посебно је, међутим, велик Теслин допринос радиотехници, којој је ударио темеље, али пошто није стигао све да заштити патентима, многи изуми у вези са радиом данас се приписују Марconiју. Без Теслиних струја високе учестаности, струјних кола у резонанци како на отпремној, тако и пријемној станици, те система „антена-уземљење“ не може се говорити о радио-преносима. Теслина заслуга за остварење радиотехнике није само у томе што је све то открио и указао на могућност бежичног преноса сигнала на највећа растојања на Земљиној кугли и даље (јер је у једном преда-

вању у Француској поменуо да је радио-сигнале могуће послати до Марса и Венере), већ и у томе што је први извео експерименте којима је своја открића потврдио у пракси.

О Тесли као утемељитељу радиотехнике писали су многи стручњаци оног времена, а који га називају „оцем радиотехнике“. Тако, на пример, познати амерички инжењер др Аустин у часопису „Electricas Edžperimenter“, 1919. године, између осталог пише како је Никола Тесла у предавањима на Франклиновом институту у Филаделфији, одржаним 1893, објавио „систем бежичне телеграфије и читав низ проналазака за тај систем, што представља веће савршенство на пољу радиотехнике, него све оно што је у радио-техници постигнуто до 1910. године“, а истакнути француски научник Блондел, сређујући утиске после Теслиног предавања одржаног у Паризу 1892. године каже: „Његови проналасци садрже читав један свет генијалних идеја и ингениозних остварења... Стварно, Тесла је био прави претеча бежичне телеграфије, јер је већ

1893, у свом предавању у Филаделфији изложио сасвим јасно главне правце једног система за преносење знакова, па чак и енергије, што је било сувише смело...”

Генијална идеја звана антена

Било је још изјава угледних научника и истраживача тога доба, које недвосмислено говоре о Теслиним заслугама за радио-технику. Тесла је на та истраживања потрошио пуних десет година (од 1891. до 1901), а, тако рећи, одмах по открићу струја високе фреквенције је запазио до тада „неслућену појаву“, према којој се такве струје могу проводити кроз једну жицу, без повратне. Зна се да струје ниске учестаности протичу само кроз затворено коло, за што је потребно имати доводну и повратну жицу. Понављајући експерименте са струјом високе учестаности што протиче само кроз један проводник, Тесла је дошао до генијалне замисли да један крај жице веже за земљу (преко свог трансформатора), а други да уздигне високо у ваздух. Био је то, у ствари, први пројекат бежичне телеграфије, који је

Тесла објавио 1892. године у Краљевском научном институту у Лондону. Он је први употребио спрегу „антена-земља“ у отвореном осцилаторном колу, поставивши тиме камен темељац радио-технике.

Нешто касније Тесла скреће пажњу стручњака на променљиву самоиндукцију и резонанцу у струјним колима и пријемне станице. У појави резонанце видео је главни проблем радио-технике, па убрзо успева да направи врло осетљива струјна кола ради подешавања на тачно одређене таласне дужине. Године 1894. израђује радио-аутомате, које покреће помоћу мале отпремне станице (радио-одашиљача), у чему се назире претходница телемеханике. Из своје лабораторије, затим, помоћу радио-станице шаље бежичне сигнале до пријемних станица разасутих по Њујорку на удаљености од неколико километара, о чему је, 22. јуна 1894. опширно писао познати часопис „The World“. Сарадник тог часописа је том приликом написао како се уверио „да ће помоћу једне радио-станице моћи без жица да се шаљу вести преко океана и да ће бити успостављена радио-телеграфска веза између најудаљенијих крајева Земље.”

ПИОНИР МОДЕРНЕ ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈЕ

Тесла је један од пионира модерне електрификације наше планете. Он је допринео да се живот на земљи промени, да се енергија не мора користити непосредно поред места производње, већ и на врло великој удаљености од тог места. Данас електрична енергија тече кроз густу мрежу електропровода и подземних каблова распрострањеној по целом глобусу, а више милијарди индукционих мотора, задивљујуће једноставне и поуздане конструкције, покрећу индустријске погоне и разноврсне уређаје у нашим кућама и становима.

ВИЗИОНАРСКО СХВАТАЊЕ ИЗУМА

Својим патентима пријављеним у јесен 1887, а признатим и објављеним 1. маја 1888. године, Тесла је веома јасно изложио изум вишефазног индукционог мотора и први добио сва права на тај изум. Он је, за разлику од својих савременика, први и експериментално доказао да се индукциони мотор може направити са високим степеном корисног дејства. Визионарски је схватио значај свог проналазак за развој цивилизације.

Тесла није само изумио мотор, већ је непогрешиво предвидео значај тог мотора у систему за производњу, преносење и употребу електричне енергије помоћу вишефазних наизменичних струја - систем који више од једног века омогућава модеран живот на нашој планети.

РЕВОЛУЦИЈА У ЕЛЕКТРОТЕХНИЦИ

Врло упечатљиву оцену Теслиног остварења на подручју електротехнике изнео је 1921. године један од првих конструктора и теоретичара индукционих мотора, амерички професор Џ. Н. Беренд. „Довољно ће бити ако кажемо само ово: када бисмо из наше индустрије искључили резултате Теслиног истраживачког рада, сви токови те индустрије престали би да се окрећу, трамваји и возови би стали, градови би били у мраку, а фабрике мртве и доконе. Његов рад је од далекосежног значаја... Теслино име обележава епоху напретка науке о електрицитету. Из

његових истраживања произишла је - револуција у електротехници...”

ВЕК ЕЛЕКТРИЦИТЕТА

Никола Тесла је 19. век учинио - веком електрицитета. Тада се из електрике изнедрила електроенергетика (електрична енергија), полазиште свих енергетских облика данашњице. У њу се лако трансформише сваки други облик енергије, а њене трансформације (грејање, погон машина, подизање и спуштање лифтова, преносење говора и слике, осветљење...) чиме се данас човек обилато користи - врло су једноставне. За такву употребу електрике најзаслужнији је, нема сумње, Никола Тесла. Он је енергију учинио доступном сваком човеку, на било којој тачки Земљине кугле.

БЕЖИЧНИ ПРЕНОС ЕНЕРГИЈЕ

Наша планета је данас испреплетена гушћом или ређом мрежом далековода кроз које тече струја од места где се производи, па до многих насеља, међу којима су и мегаполиси. Улагања у ту необичну мрежу „електричних ауто-путева“ су огромна, па је утолико занимљивије оно о чему је Тесла говорио: да ће наћи начин да електричну енергију допреми до сваког корисника, али без коришћења проводника. Имао је, дакле, визију да са лица планете склони праву шуму далековода, надајући се да је могуће направити систем за бежични пренос електричне енергије. Смрт га је, међутим, претекла, али је остала идеја као снажан подстицај за даља истраживања научника савременог доба.

ТОЧАК САВРЕМЕНЕ ЕПОХЕ

Да није било Николе Тесле и његових изума, светски енергетски погон би се сасвим сигурно и данас заснивао на парним машинама енглеског научника Џемса Вата, док би систем комуникација и информација био непознат.

И још нешто: ако је точак у прастаро доба проглашен највећим открићем (што свакако јесте), онда се за Теслин асинхронни мотор може рећи да је - „точак савремене епохе”.

Управљање лађом бежичним путем

После несумњивих успеха, Тесла у својој лабораторији прави још већу радио-станицу, али половином марта 1895. пожар захвата његову лабораторију, која је потпуно уништена. Био је то велики ударац за нашег научника, јер му је у пожару пропало све што је до тада урадио у радио-техници и што је постигао експериментирајући са радио-станицама.

Захваљујући изузетном памћењу, наставаља истраживања везана за радио-технику и већ након годину дана у Њујорку подиже нову радио-станицу, из које шаље бежичне сигнале на удаљености већој од 40 километара, а 1897. добија два патента (645.576 и 649.621) који се тичу струјних кола у резонанци, и то по два на отпремној и исто толико на пријемној станици, од којих је по једно затворено, а по једно отворено коло - са антеном, индукционим калемом и везом са земљом.

И раније су чињени покушаји да се оствари бежични пренос, али је тек Николи Тесли пошло за руком да теоријски и експериментално докаже да су бежичне комуникације оствариве.

Истраживања је Тесла наставио израђујући планове за модел-лађу којом је управљао бежичним путем. Тај експеримент изводи 1898. на мору покрај Њујорка, а неколико месеци касније долазе представници Америчке патентне управе из Вашингтона, како би се на лицу места уверили у оно за шта је Тесла тражио патентну заштиту. Из отпремне станице на обали Тесла је извесно време управљао моделом брода и практично доказао ту могућност, због чега му је 1. јула 1898. године заштићен проналазак (патент број 613.809). На том узуму се заснива радио-телемеханика.

Работи ће моћи и да памте

Пишући о неким Теслиним открићима „у светлу данашњих сазнања“, наш уважени академик др Александар Маринчић, један од најбољих познавалаца и тумача Теслиног научног дела, за патент који се тиче

Српске тајне на нишану шпијуна

ЗАКАЗАЛА
КОНТРАОБАВЕШТАЈНА
ЗАШТИТА

После октобарског преокрета 2000. године код дела политичке елите у нашој земљи владало је мишљење да више немамо тајни, односно да немамо шта да штитимо, посебно од наших „пријатеља и партнера“

ПИШЕ:
Проф.
др Милан
Милковски,
пуковник у
пензији

областима агенти страног утицаја имају значајнију улогу од институција система, што је недопустиво; (9) да страни шпијуни покушавају да дестабилизују ситуацију у нашој земљи; (10) да је завршена прва фаза истраге и да ће тужилаштво када процени да је тренутак покренути поступак против осумњиченог; (11) да ће бити процесуирани сви који шпијунирају за стране амбасде и слично.

Зашто је укинута спољна
обавештајна служба

Ради свестранијег упознавања јавности о узроцима и последицама шпијунског случаја, који несумњиво представља само део укупне систематске шпијунске делатности против наше земље и оснаживања заштите тајни наше државе и друштва, фокусирајмо се само на неке битне аспекте и чињенице. После октобарског преокрета 2000. године код дела политичке елите у нашој земљи владало је мишљење да више немамо тајни, односно да немамо шта да штитимо, посебно од наших „пријатеља и партнера“. Карактеристична потврда наведеног схватања представља је одлука о укидању безбедносних служби у Министарству иностраних послова, која је несумњиво била последица страних утицаја.

С тим у вези губила се из вида проверена чињеница о томе да реализација националне политике државе обухвата *тајну и јавну компоненту*, које се углавном одвијају истовремено и вишеструко се преплићу. Јавни аспект је дефинисан у Уставу и операционализован у другим нормативним и теоријским документима, а државни званичници и дипломате, кроз јавну комуникацију са разним субјектима, стално га потврђују. Функционисање тајног аспекта или конспиративне националне политике представља енигматски процес у коме обавештајно-оперативна делатност има улогу покретача, организатора и носиоца. Обавештајна служба је важан актер – саучесник. Обим и карактер утицаја тајног аспекта на јавни аспект националне политике, као и обрнуто (на облике ангажовања обавештајних служби) познати су само малом броју људи.

У прошлости и савременом свету влада начело да су само интереси вечни, док су непријатељи, пријатељи, савезници, партнери и слични променљива категорија. Заправо, опстанак и одрживи развој одређене државе, између осталог, подразумева одговарајуће познавање непријатеља и пријатеља у непосредном и даљем окру-

управљањем моделом брода са даљине каже да је настао у време када су се тек назирале контуре радија, те није ни мало необично што је за оно доба било „фантастично остварење“. Био је то, кад је реч о Николи Тесли, само камичак у мозаику многобројних примена наизменичних струја високих фреквенција, али не само то, већ и „прототип уређаја који ће настати у будућности, а чије је популарно име - робот“. И сам Тесла је у чланку који је 1900. године објавио часопис „Центуру Магазин“, рекао да ће овај „правац развоја дати све већи и већи значај машини или механизму са што мање људства као елементу ратовања“.

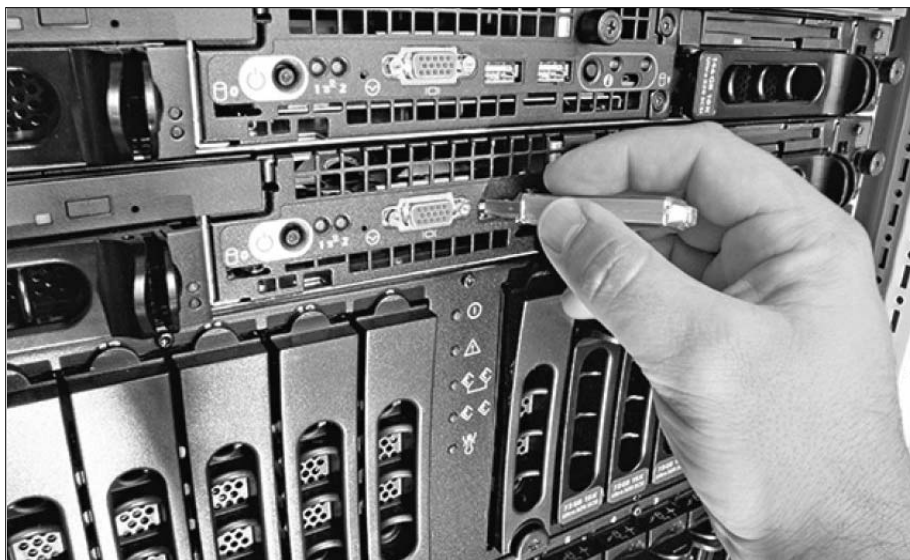
Академик Маринчић, с тим у вези, посебно истиче како је Тесла као у многим другим открићима, и у открићу робота (телеаутоматизованог „бића“) у идејама ишао далеко испред свог проналазца као таквог. Тој машини је, по казивању самог Тесле, недостајала способност рашћења, размножавања и, изнад свега, интелигенција, али прве две особине нису ни битне. Теслин модел је имао позајмљени разум и заједно са удаљеним оператором могао је да изводи потребне радње и да усмерава кретање. Био је то „телеаутомат“, а нову могућност коју је открио, Тесла је назвао „телеаутоматика“. Он је, штавише, у даљим истраживањима и развоју својих направа намеравао да докаже како се његов аутомат може направити тако да има „властити ум“, који ће - „независно од оператора и потпуно препуштен сам себи“ - бити у стању да, као одговор на утицаје спољашње средине што делују на његове осетљиве органе, обавља многе радње као да „поседује интелигенцију“. С тим у вези, Тесла је говорио: „Он ће бити (мисли се на робота) у стању да ради по неком унапред постављеном плану или да слуша унапред задате наредбе; биће у стању да разликује шта треба, а шта не треба да ради, да стиче искуство или, другачије речено, да памти утиске које ће на један сасвим одређен начин утицати на његове даље поступке“.

Роботизовани борбени
системи

Из Теслиних бележака се може сазнати да је јавно приказивање модела пловног објекта којим је управљао бежичним путем била прворазредна сензација, али многи нису схватили сав значај и далекосежност тог експеримента. Неки су, на пример, у томе видели моћно оружје (торпедо), којим се може управљати са даљине, па се Тесла љутио због тих елементарних упштавања његових проналазака. Сматрао је да је његов модел први из „расе робота, механичких људи, који ће обављати тешке послове људског рода“.

Тесла је, нема сумње, био велики противник ратова и безумног сатирања људи и добара. Међутим, мислио је да ће рат учинити бесмисленим ако се на бојишту, уместо људи, нађу роботи. Није, очевидно, био у праву, јер ратови нису искорењени, а све је већа примена роботизованих борбених средстава која људима наносе огромне патње.

Средином минулог октобра медији су пренели вест да је откривен „шпијун“ у Министарству унутрашњих послова (МУП) Републике Србије, који је одавао поверљиве податке страног обавештајној служби „моћне земље“. С тим у вези, медији су наредних дана, преношењем изјава највиших званичника наше земље, позивањем на неименоване („поверљиве“) изворе, саопштили јавности бројне „ексклузивне“ чињенице, односно: (1) да је откривени шпијун високи функционер Управе криминалистичке полиције (УКП) који се сумњичи да је службеника америчке ЦИА редовно извештавао о активностима у Кабинету министра унутрашњих послова; (2) да је прикупљене информације преносио (у електронској форми – на „флешу“) у директном контакту са оперативцима ЦИА; (3) да је осумњичени упао у припремљену клопку наших безбедносних служби у једном земунском парку, иако се претходно у оближњем хаустору, пресвукао, ставио перику и променио лични изглед; (4) да је осумњичени, након саслушања које је обављено почетком октобра ове године, пуштен и наставио да ради (не наводи се да ли на истом радном месту или за страну обавештајну службу), односно да шпијун из УКП-а није ухапшен али је „под контролом“ (5) да су „стране моћне службе“ узимале податке из полиције све до друге половине 2015. године и да се то данас више не дешава; (6) да Србијом „вршљају“ обавештајне агенције и са Запада и са Истока, којима поједини државни службеници одају разноврсне тајне Србије, односно да у нашој земљи тренутно делује између 100 и 150 агената, који са потребе својих земаља, јавно или тајно прикупљају информације; (7) да страни обавештајци регрутују наше грађане за прикупљање информација, пре свега узимањем у обзир њиховог капацитета за обавештајни рад; (8) да је у периоду од 5. октобра 2000. године на овамо наш државни апарат „избушен“ до те мере да у многим

У шпијунажи се употребљавају све софистициранија техничка средства

жењу. То се може постићи исцрпним прибављањем и анализирањем свих врста података о сувереним и несувереним субјектима у окружењу, ради сазнавања њихових *виталних тајни* (намере и могућности).

Будући да сваки субјекат љуборно чува своје виталне тајне (не саопштава их јавности и штити правним и другим мерама), њихово сазнавање од стране непозваних лица скопчано је са неком врстом ризика по безбедност непосредног извршиоца, у извесном смислу и по налогодавца (посредног извршиоца – држава). За означавање ове делатности најчешће се употребљава термин *шпијунажа*, а као њен главни реализатор идентификује се *обавештајна служба*.

До тајни агентурним радом

Процес шпијунаже треба посматрати на релацији *обавештајац – агент*. Обавештајац је професионални припадник обавештајне службе (држављанин земље чија је обавештајна служба), док је агент непрофесионални припадник обавештајне службе – најчешће држављанин земље која је објект обавештајног истраживања (агент-издајник), изузетно држављанин земље чија је обавештајна служба (агент-сарадник). Независно од наведеног, у безбедносној теорији и пракси често је употреби термин *шпијун*, под чим се означавају и обавештајац и агент, што наравно, замагљује суштину шпијунаже. Наиме, шпијун је лице осуђено правоснажном пресудом надлежног суда државе за извршено кривично дело шпијунаже, издајник отаџбине, јер је служио интересима стране државе.

Имајући у виду велике могућности обавештајних служби да применом техничког (мање ризичног) метода, односно пресрећањем свих врста комуникација, сазнају многе виталне тајне државе која је објект обавештајног истраживања, искрсава круцијално питање: *зашто се обавештајне службе не одричу веома ризичног (агентурног) метода за сазнавање виталних тајни непријатеља и пријатеља?* Несумњиво, из више разлога, а пре свега због сазнања да, независно од обима и карактера обавештајних података прибављених употребом било ког техничког средства, не

могу утицати на доносиоце одлука нити да опструирају реализацију донетих одлука, односно да утичу на догађаје. То је главни разлог зашто се не одричу двоструких предности агентурног у односу на технички метод, које се огледају, у ефикасном сазнавању виталних тајни противника и пријатеља и са друге стране – у врбовању агената од политичког утицаја ради подривања или креирања унутрашње и/или спољне политике државе коју обавештајно истражују.

И уценама се врбују сарадници

За конкретније схватање узрока, тока и последица недавног шпијунског случаја у нашој земљи (релације: обавештајац – агент из врха МУП-а) и комплексног феномена шпијунаже уопште, посебно треба имати на уму: *имаоце државних и других тајни, контраобавештајну заштиту тајни и санкције за оне који саопштавају наше тајне страни држави*.

Обавештајна служба, посредством својих оперативаца, у складу са интересима, законима и налозима политичке елите матичне земље, има обавезу да систематски сазнаје виталне тајне конкретног субјекта (нпр. држава). Заправо, обавештајно-оперативци професионално извршавају патриотски задатак од великог значаја за матичну земљу. Руководени сазнањем да су *имаоци тајни* у складу са интересима менаџменту извршне власти одређене државе, улажу велике напоре и умеће да установе могућност евентуалног сазнавања значајних тајни. Тежиште изучавања усмеравају на откривању важних професионалних и карактерних појединости о *имаоцима тајни*, са циљем да их придобију како би им открили, предали и продали тајне податке. Реч је, дакле, о људима спремним да издају своју државу. Приликом контаката с потенцијалним шпијуном, агенти настоје да га врбују. Последњи тајни одлучује да ли ће остати веран свом достојанству, породици и отаџбини или ће постати издајник. Често је суочен и са неком врстом уцене. Примарни су *имаоци тајни* у лавиринту шпијунаже, а обавештајно-оперативци су у другом плану. Када „упадне“ у њихову мрежу, од поседника тајни се захтева да саопштава (предаје)

изворне обавештајне податке (документа, копија документа у штампаној или електронској форми), неретко и усмено објашњава чињенице у вези са предатим подацима. Заузврат, добија новчану или другу врсту накнаде. Обавештајна служба прибављена сазнања тим методом користи за унапређење оперативног рада (нпр., врбовање нових агената), а врховни менаџмент државе којој припада користи их за успешније вођење политике према држави – објект обавештајног истраживања, која укључује и предизимање субверзивне активности (дестабилизација прилика у Србији).

Ефикасна заштита државних и других тајни представља сложен, свеобухватан, вишеслојан и углавном, неизвесан процес. Реч је, пре свега, о патриотском задатку, у чијем извршењу, кључну улогу има ималац тајни. Он, наравно, представља важан део усклађених јавних (физичких и техничких) и тајних (*контраобавештајних*) мера заштите. Државне институције, у складу са законом о заштити тајних података, имају прописана интерна правила о руковању и чувању свих врста тајни, онемогућавајући да неко несвесно или свесно тајне податке учини доступним непозваном лицу. То подразумева да се покушај одавања тајни правовремено открије. Информације да је шпијун из УКП-а у дужем временском периоду на „флешу“ предавао податке страни обавештајној служби указује да се у тој институцији нису поштовала интерна правила о заштити тајни.

У раљама обавештајних служби

Не умањујући значај јавних мера заштите државних и других тајни, највећи значај у том погледу имају *контраобавештајне мере*. Наиме, стране обавештајне службе ради откривања противничких тајни примењују тајне методе рада. Насупрот њима, контраобавештајне службе штите тајне матичне државе применом комплексних тајних метода и средстава. Превентивна заштита тајни државе представља приоритетан задатак контраобавештајних служби. Контраобавештајном оперативном делатношћу се откривају, спречавају и сузбијају активности на одавању тајни. Нажалост, неки случајеви из сурове шпијунске праксе, попут недавног у нашој земљи, указују да су могућа разноврсна изненађења.

Након откривања случајева шпијунаже, према починиоцима тог кривичног дела могу бити предузете *оперативне, дипломатске или судске мере*. Контраобавештајна служба је носилац оперативних протившпијунских мера, који се састоје од упозорења, преко преврбовања и дезинформисања до лишавања слободе почињалаца (у неким земљама и одузимање живота). Дипломатске мере углавном долазе до изражаја између држава које нису у непријатељском односу, а подразумевају изостајање покретања кривичног поступка против почињалаца кривичног дела шпијунаже. Судске мере обухватају изрицање казне затвора почињоцу кривичног дела шпијунаже, која се разликује од државе до државе. У прошлости, у преовладавајућем броју држава (нпр., у Краљевини Југославије), за ово кривично дело била је предвиђена смртна казна.

Добитници овогодишњих признања УВПС

Забележено у Пожаревцу

У ПРВОМ ПЛАНУ БРИГА
О ЧЛАНСТВУ

У присуству више од стотину чланова, почасних чланова, поштовалаца удружења, чланица актива жена и гостију, недавно је у организацији Градског одбора УВПС Пожаревца одржана свечана седница поводом обележавања 23-годишњице Удружења.

Свечаност је у Центру за културу отпочела државном химном у извођењу Кристине Милосављевић, ученице средње музичке школе „Стеван Мокрањац“. Том догађају присуствовали су заменик председника Скупштине града Милић Јовановић, члан Градског већа Дејан Крстић, члан ИзОд ГО УВПС Остоја Поповић, затим представник Команде гарнизона Пожаревац, СУБНОР-а, Удружења потомака ратника од 1912. до 1920. године, директори јавних предузећа и установа и други.

Председник Градског удружења мр Драгутин Страхињић подсетио је да је некадашња секција бројала око 200 чланова, а да данас у Удружење окупља око 400 чланова. У основи те организације је брига о материјалном и социјалном положају корисника војне пензије.

Стрпљивом борбом више од осам година, успели смо да се изборимо за усклађивање пензија за период од 1. јануара 2008. године до 1. новембра 2015. године, али не у пуном износу, тако да смо се представком за помоћ обратили Европском суду за људска права, рекао је Страхињић и додао да је социјални положај војних пензионера и њихових породица данас тежак. Многи од њих, како је рекао, и даље станују у касарнама, јер немају решено стамбено питање.

Пожаревачки војни пензионери остварили су добру сарадњу са локалном самоуправом, чуло се са говорнице Центра за културу. Заменик председника Скупштине града Милић Јовановић истакао је да 23 године континуираног постојања и активности подразумева озбиљан и одговоран рад једне организације.

Надам се да ће пожаревачка локална самоуправа имати разумевања за ваше захтеве који су, морам признати, веома скромни и да ће, у складу са својим могућностима, наставити да подржава ваше активности, истакао је Јовановић.

На свечаности је говорио и Остоја Поповић, представник УВПС, који се између осталог осврнуо и на акцију прикупљања потписа за укидање прописа о привременом смањењу пензија и плата. Он је истакао да је прикупљено више од 33 хиљаде потписа и похвалио Градску организацију за успешно прикупљање потписа и да је народна иницијатива достављена Народној Скупштини Републике Србије.

У наставку свечаности организацијама са којима Удружење сарађује, истакнутим члановима и поштоваоцима Удружења додељена су признања са сарадњу и подршку.

У културно-забавном делу ученица пожаревачке школе „Божидар Димитријевић“ из Брадарца Драгана Николић рецитовала је своје песме „Палим борцима“ и „Мајка Југовића“. Глумица аматерског позоришта у Пожаревцу Весна Рајковић казивала је текст о српској хероини Милунки Савић. У наставку свечаности наступили су ученици Музичке школе „Стеван Мокрањац“.

Д. Страхињић

Одржана редовна Скупштина Градског
одбора УВПС КраљевоРЕДОВНО ИНФОРМИСАЊЕ
КЉУЧ ЗА ПРОБЛЕМЕ

У Дому ВС у Краљеву 22. децембра одржана је редовна седница Скупштине Градског одбора УВПС Краљево. Извештај о раду Градског одбора Скупштине ГрОд УВПС Краљево од 28. 4. 2015. до 22. 12. 2016. године, поднео је председник Рајко Марашевић, а извештај Надзорног одбора - Ђуро Медаковић.

Рајко Марашевић је у извештају истакао да је Градски одбор УВПС Краљево у овом периоду радио у складу са Статутом УВПС, усвојеним планским документима и према потребама које је наметала ситуација. Свакако један од најважнијих задатака било је пружање помоћи у информисању КВП за остваривање права која се односе на усклађивање пензија за 11,06 одсто од 1. 1. 2008. године, у организацији потписивања народне иницијативе. По овим питањима посебно је истакнута добра сарадња са Извршним и Главним одбором УВПС и да се по свему поступало на основу добијених упутстава и информација. Како је речено, остварена је добра сарадња са адвокатима који су заступали КВП, потом са представницима Фонда ПИО и локалном ТВ „Мелос“.

О свему значајном чланови су редовно информисани у месним одборима у Рашкој, Новом Пазару и Врњачкој Бањи. У извештају је посебно истакнута стамбено и здравствено збрињавање. Оцена је да је сарадња са Водом здравствене заштите Команде 2. бригаде КоВ изузетно добра.

Међу многобројним корисницима војне пензије били су представници Команде 2. Бригаде КоВ, Остоја Поповић члан Извршног одбора Главног Одбора Удружења ВПС, представници бораца НОР-а, резервних војних старешина, потом председници месних одбора из Рашке, Новог Пазара и Врњачке Бање.

Члан Извршног Одбора ГО Остоја Поповић информисао је КВП о реализацији Закључка Владе Републике Србије о усклађивању пензија од 1. 1. 2008. године и могућем продужењу рока за вансудско поравнање и у 2017. години, због тога што многи пензионери нису окончали поступак код надлежних судова, затим о укључивању редовног повећања од 4.21 одсто у ванредно и због таквог поступања о подношењу представке Европском суду за људска права. Посебно је истакао добру организацију на прикупљању потписа за народну иницијативу, који су са предлозима закона предати Народној скупштини за доношење Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и Закона о изменама Закона о ПИО, на чему се посебно истакла и Градска организација Краљево, где је иницијативу потписало 1.232 бирача.

После дискусија присутних чланова Скупштине, извештај о раду и извештај Надзорног одбора усвојени су једногласно.

О. П.

Годишња Скупштина
војних пензионера
Смедеревске ПаланкеУ СВЕМУ
ЈЕДНОГЛАСНО

Годишња Скупштина ОпОрг Смедеревска Паланка одржана је 22. децембра у сали тамошње Скупштине општине. Седници Скупштине присуствовало је око 70 чланова Удружења, затим председник Извршног Одбора ГО УВПС Зоран Вучковић, представници локалне самоуправе, Војске Србије и Фонд СОВО, а и велики број представника сродних организација и удружења. Скупштини је присуствовао председник општине Топлица Пинторовић и ди-

ректор цивилног Медецинског Здравственог центра Смедеревска Паланка др Ивана Ђурђевић – Старовић.

Председник Оп.Орг. УВПС Драгослав Грујић поздравио је присутне и поднео годишњи извештај о раду ОпОрг УВПС који је једногласно усвојен.

Након поднетог извештаја председника, присутнима се обратио и председник Општине Топлица Пинторовић, пожелевши војним пензионерима добро здравље и дуг живот и спремност за сваку сарадњу са Удружењем. Председник Извршног Одбора Зоран Вучковић информисао је чланство о активностима и предстојећим задацима Удружења Војних Пензионера Србије.

Дружење је завршено заједничким ручком.

З. В.

У Новом Саду представљена монографија Речне флотиле

ОД ШАЈКЕ ДО МИНОЛОВЦА

Средином децембра у новосадском Клубу Војске Србије, пред бројном публиком, представљена је монографија Речна флотила 1915-2015 контраадмирала у пензији Бошка Антића и поручника фрегате Драгана Спасојевића у издању Медија центра „Одбрана“.

У монографији, за коју се може рећи да представља енциклопедијско издање, аутори истичу допринос припадника Речне флотиле у борби за ослобођење земље у 20. веку, о коме се још недовољно зна. Текстовима, поткрепљеним са више од 500 фотографија које осликавају

О раду на овом својеврсном водичу кроз историју Флотиле говорио је и контраадмирал у пензији Антић, наводећи да је за све време његове професионалне каријере био непосредно везан за бродове и морнаре, али и сада у пензионерским данима, те да је испод његовог „писатељског пера“ настало 56 књига баш о бродовима и морнарима.

Поред аутора, у представљању монографије учествовали су и капетан бојног брода у пензији Зоран Карличић, један од рецензентата, и сам некадашњи командант Флотиле, потпуковник Зоран Крупеж заменик директора Ме-

Пријатељски сусрети на тремеји земље
се настављају

УСКОРО И КЊИГА О УСПЕШНОЈ САРАДЊИ

Пријатељски сусрети војних пензионера Румуније, Бугарске и Србије настављају се на задовољство учесника. Обележавајући 23-годишњицу УВП Зајечара, према традицији, у посети су дошли припадници Националне организације кадрова у резерви и повлачењу Румуније из жупаније Мехединци, тј. града Турн Северина и жупаније Дољ, односно из Крајова, а и представници Савеза официра и подофицира у резерви и у пензији Републике Бугарске из града Видина.

Посети пријатељских организација, претходила је посета зајечарских војних пензионера Видину на обележавање Дана ослобођења тог града од Турака. Обележавању дана националне организације војних пензионера у Румунији организовано је у Турну Северину. Уследила је и посета Турну Северину и тамошњој организацији војних пензионера.

Приликом сусрета у Зајечару Плакета УВП додељена је Националној организацији војних кадрова у резерви и повлачењу Румуније из Турн Северина. Плакету је у име организације примио председник генерал Јон Пана, који се захвалио на високом признању и истакао да је њихова организација прва успоставила контакт и сарадњу априла 2014 године. За досадашњи рад признања су уручена председнику организације из Крајове Октавиану Кокоеану и из Видина Венизалу Петкову.

После свечане седнице гости и чланови УВП Зајечар провели су угодне тренутке уз организовани коктел у просторијама удружења. Са гостима из Румуније и Бугарске чланови УВП Зајечар провели су пријатне тренутке у дружењу на свечаном ручку.

Следећег дана гости из Румуније и Бугарске са члановима Градског одбора УВП Зајечара били су гости општине Књажевац. Госте из Руму-

није и Бугарске и чланове УВП Зајечара примио је заменик председника општина Мирољуб Михаиловић и председник скупштине општине Миодраг Ивковић, који су у пријатном разговору гостима представили личну карту општине.

Челници делегација Румуније и Бугарске позвали су општинске руководиоце да са припадницима УВП Зајечара идуће године посете Турн Северин, Крајову и Видин, што су они и прихватили. Туристичка организација општине, организовала је обилазак значајних објеката и музеја на територији општине Књажевац.

За Дан Оружаних снага Румуније, 25. октобра, Зајечарци су упутили делегацију за Турн Северин у којој су били Јован Симоновић и Жарко Петровић из Бора. У Крајови су били председник УВП Зајечар Љубомир Рељановић, члан градског одбора Владимир Драговић и Чедомир Врањанац.

После пријема код жупана делегација УВП Зајечара упутила се на градски трг, да би присуствовали тактичко-техничком збору, приређеном за грађанство. Разгледали су део техничких борбених средстава и опреме јединица која лоцирају у гарнизону Крајова.

У складу са годишњим планом сарадње, представници организација војних пензионера из три државе састали су се 25. новембра у Видину да би анализирали међусобну сарадњу остварену током прошле године. Утврђен је план посета за 2017 годину, као и контакти посредством интернета.

Констатовано је да је су се за сарадњу кандидовали војни пензионери из још три жупаније, што је тешко реализовати. Договорено је да се припреми и оштампана публикација, којом би представили активности и дружења представника војних пензионера три државе на три језика.

Љ. Рељановић

живот њених припадника, хронолошки су обрађени догађаји, организацијска структура састава речних јединица, представљени тактичко-технички подаци о речним пловилима, средствима и опреми речних јединица која су била у употреби од формирања до данас.

Речи добродошлице присутнима упутио је командант Речне флотиле капетан бојног брода Андрија Андрић истичући историјски значај монографије, између осталог, и за саму Речну флотилу као специфичну јединицу Војске Србије.

Речна флотила је, током века постојања, сама писала и исписивала редове своје славне и богате историје. Поносни смо ми који носимо униформу припадника Речне флотиле, као и сви они који нас поштују и цене, што наша јединица може данас да се подичи својим славним традицијама и историјом утканом у корице ове јединствене монографије – нагласио је поручник фрегате Спасојевић.

дија центра „Одбрана“, и Мирјана Сандић уредник монографије.

Потпуковник Крупеж подсетио је на овогодишњу богату издавачку делатност Медија центра и успешно излагачко учешће на недавно одржаном 61. међународном београдском сајму књига, те да су Антић и Спасојевић, као аутори, написали садржајно богато и историографски непроцењиво дело, за које се може рећи да је пренајачајан сведок стогодишњег трајања и развоја Речне флотиле.

Представљање књиге у новосадском Дому Војске, којој је присуствовао и већи број пензионисаних припадника војске, олеменили су најпознатији војвођански гајдаш Максим Мудринић извођењем песме „Сви шајкаши одоше“, којом је и отворена промоција, и Миодраг Петровић глумац и директор Дrame Српског народног позоришта надахнутим читањем изабраних одломака.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Поводом 45-годишњице од завршетка школовања 24. класе Војне академије

УСПОМЕНЕ НЕ БЛЕДЕ

Припадници 24. класе Војне академије КоВ недавно су обележили четири и по деценије од завршетка школовања. Сусрет је организован у Нишу.

Целодневна активност отпочета је у кино-сали Дома Војске под мотом „Никада се млади нећемо окупити и у овом броју.“

Оседелих коса, избораних лица а већина опуштених стомака, сада већ припадници трећег доба, окупили су се класићи како би обележили 45 година од промовисања у чин потпоручника.

У име Организационог одбора свечани скуп је отворио Стојан Марковић, генерал-мајор у пензији, који је након поздравне речи, замолио присутне да минутом ћутања одају пошту погинулим и преминулим класићима.

„Поштоване колеге, уверен сам да делим ваше мишљење, да се данас осећамо изузетно срећни, што прослављамо 45 година, од завршетка Војне академије, што смо дочекали пензију, сачували углед и достојанство у веома тешком времену, што је већина нас сачувала здравље, породице и оставила здраво потомство“, рекао је на почетку свог излагања Марковић. Затим је изложио „личну карту“ 24. класе ВА КоВ.

У Академију је примљено 688 питомаца. Школовање је напустило 275 питомаца, а Указом број 33 врховног команданта ОС СФРЈ, маршала Југославије Јосипа Броза Тита, у чин потпоручника произведено је 413 питомаца. Класа је завршила Академију са врло добрим успехом и средњом оценом 7,81.

Након овога слављеницима је укратко представљен историјат Ниша.

У име Организационог одбора генерал-мајор у пензији Слободан Петковић обавестио је слављенике докле се стигло са изразом монографије 24. класе, изневши шта још све треба учинити, како би се и та активност успешно завршила до следећег сусрета.

Уследио је културно-уметнички програм, фотографисање и одлазак на Чегар, ради посете спомен-кули посвећеној Стевану Синђелићу. Тамо је учеснике скупа, уз погачу у со, дочекао Селимир Марковић – Селе који се као историчар аматер бави чегарским бојем. Њему је народни музеј Ниша дао кључеве и са својом породицом брине о овом спомен-комплексу.

Након кратког излагања, породица Марковић је присутне послужила кафом и грођем. Заинтересовани су могли детаљно да разгле-

дају спомен-комплекс, а и да са царске терасе „баце“ поглед према Нишу. Већина присутних је за успомену купила његову књигу „Чегарски бол“.

Да се подсетимо, на Чегру је Стеван Синђелић са 3.000 Ресавца и нешто преко 1.000 доброволјаца водио одлучујућу битку за ослобођење Ниша од Турака. Однос снага је био неравноправан, 15:1, у корист Турака, који су били и боље технички опремљени (топови).

Да не био жив пао у руке Турцима, Синђелић пуца у барутану. Од силне експлозије било је много погинулих и рањених. Експлозија је означила крај неравноправне борбе.

Прибравши се од експлозије, неколико Турака међу раскомаданим телима пронађоше остатке великог српског војводе Стевана Синђелића. Одсекосе му главу и натакоше на колац и предаше паши који се налазио у тврђави. Сазнавши да је у досадашњим борбама око Ниша и Чегра погинуло много више Турака него Срба, паша нареди да се главе погинулих Срба у Чегру одсеку и донесу у Ниш. Да би застрашили српски народ, пролазнике, и све друге, паша нареди да се поред царског пута на два километра источно од Тврђаве сазида Ћеле кула.

На пропутавању са Блиског истока у Ниш је 1833. године стигао француски путописац Алфонс Ламартен. Сазнавши од народа за храброст српских бораца и Синђелића, а и за свирепост турске војске, он је оставио следећу поруку: „Нека Срби чувају овај споменик. Он ће научити њихову децу шта вреди независност њиховог народа. Казиваће им коју цену су платили њихови очеви“.

Дружење је настављено у ресторану Дома Војске. Уз богат и укусом одобран мени и изузетном послужењу особља ресторана, кренуло се са евоцирањем успомена. За потпуни угодјај побринуо се и одабрани музички трио, који је пробралим нумерама народне музике атмосферу учинио још бољом.

Сусрет је протекао уз прегрш обновљених успомена, препричаних догодовштина, већ како доликује другарима који су ратовали и бранили углед ЈНА и Отаџбине, али увек испољавајући храброст, приврженост позиву и оданост својем народу.

Зато данас, иако у годинама, још увек поносно и усправно корачају и не дају забораву да прекрије ту класу Војне академије КоВ, ни имена другова, који нису више у строју.

Мр Александар Симоновски

Скуп горњомилановачких војних пензионера

ТЕЖИШТЕ НА ОМАСОВЉЕЊУ ЧЛАНОВА

Пригодни скуп поводом 23 године постојања и рада УВП у Горњем Милановцу организован је уз присуство већег броја чланова општинске организације и гостију: команданта гарнизона места, потпуковника Недељка Планојевића, представника организације цивилних пензионера, Удружења резервних војних старешина и других асоцијација.

У обраћању присутнима, председник ОпОд изнео је постигнуте резултате и проблеме са којима се организација сусреће. Посебно је истакнуто, да је успешно приведен крају задатак прикупљања потписа за народну иницијативу. Обезбеђено је 195 потписа, а општинска организација броји 139 чланова.

Већи број чланова удружења још није решио наплату закинутог дела војне пензије од 11,06 одсто, а многи то нису ни дочекали, јер је од 2011. године до сада преминуло 35 корисника војне пензије.

За тежиште рада у наредном периоду одређена је још већа брига за кориснике војних пензија и остваривање њихових права, а и повећање броја чланова УВПС, јер је тренутно 82 одсто корисника учлањено у Удружење.

Дружење је завршено пригодним посмужењем, са жељом да се ова пракса настави учешћем већег броја корисника војне пензије.

Р. Васовић

Обележавање Дана ЈНА

ДРУЖЕЊЕ УЗ МУЗИКУ

Традиционално осмо по реду обележавање Дана ЈНА организовано је у Месној организацији „Батајница“ у сали ресторана „Кнежевић“.

Председник МОД Драгош Бадњар поздравио је присутне: потпредседника ОпОд Славка Дошеновића, секретара Трајчета Митушева и председника НО ОпОд Земун Милана Бигу. Он је окупљеним војним пензионерима честитао негдашњи највећи војни празник на овим просторима – Дан ЈНА, пожелевши им добро здравље, срећу и остварење жеља у наредној години. Окупљенима је честитао предстојеће божићне и новогодишње празнике.

Окупљање је била прилика и да се чланови обавесте о резултатима последње седнице Главног одбора Скупштине УВПС.

Поводом 74. рођендана Данице Зуклић, Општински одбор УВП доделио је захвалницу.

Дружење је настављено уз музичке нумере у извођењу солисте Слободана Качавенде.

Т. Митушев

Дружење ветерана 975. Ваздухопловног наставног центра

ТРАДИЦИЈА СЕ НАСТАВЉА

Поводом 21. децембра, дана када је 1953. године формиран Ваздухопловни наставни центар у Сомбору, одржано је традиционално дружење ветерана те јединице.

На дружењу у Дому ученика евоциране су успомене из времена када су обављани радни задаци у јединици. Испричани су неки скоро заборављени догађаји из живота и рада Центра.

Уз заједнички ручак и по коју чашицу, уз добру музику и песму, дружење се одужило. Присутне је обрадовао долазак временских колега из Београда Богосава Бојовића и Драгана Шева. Нови сусрет је заказан за децембар следеће године.

С. Дринић

Поводом Дана војних ветерана

СРДАЧАН СУСРЕТ

Друго, по реду обележавања Дана ветерана Србије 2. децембра одржано је и у 224. центру за електронска дејства у касарни „Радомира Медића“, у Београду.

Тим поводом окупиле су се пензионисане старешине, већином класићи краљевачке 6. класе везе, из 1959. године, који су били на служби

у тој касарни.

У свечаној сали примио их је и поздравио командант пуковник Зоран Недељковић. Затим су домаћини у амфитеатру приказали слајдове путем видео-бима о значају обележавања Дана ветерана и о мисијама која та јединица извршава.

На спомен-бисти заставнику Радомиру Медићу, погинулом у агресији НАТО-а, положен је венац.

Договорено је да се формира одбор који ће за идући сусрет одредити место обележавања Дана ветерана и одредити активности с тим у вези.

Т. Митушев

Годишња скупштина СРД „Војни ветерани“

ОСВОЈИЛИ 64 МЕДАЉЕ

У Подгорици је одржана годишња Скупштина Спортско-рекреативног друштва „Војни ветерани“, којој су присуствовали Момчило Бошковић секретар Црногорског савеза ветерана, Павле Бандовић председник Удружења војних пензионера Црне Горе, Жељко Вукић председник Удружења војних пензионера Подгорице и делегати спортско-рекреативних друштава из Никшића, Бара и Подгорице.

Сједницу Скупштине отворио је Комнен Бајчета, председник СРД „Војни ветерани“. Он је потом извештајем саопштио да је годишњи програм спортске рекреације у потпуности реализован. Посебно радује податак да су војни рекреативци били на свим такмичењима које је организовао Црногорски савез ветерана: Цетиње, Подгорица, Плав, Столив и два пута у Никшићу.

Иако су по годинама најстарија екипа спортских рекреативаца, војне ветеране није напустио ентузијазам, физичка спремност и спортски дух.

У овој години екипа је постигла изванредан резултат освојивши 64 медаље: 24 златних, 19 сребрних и 21 бронзаних. Реч је о највећем успјеху друштва од формирања. Резултати су остварени заслугом сваког појединца, уз моралну и материјалну подршку Удружења војних пензионера Црне Горе. У наредној години планирано је да се екипа подмлади.

У име Надзорног одбора извјештај о утрошку финансијских средстава поднио је Радивоје Здравковић, уз напомену да су финансијска средства економично коришћена и да није било ненамјеног трошења средстава.

Пехаре и признања добила су по три првопласирана такмичара у женској и мушкој конкуренцији. Прво мјесто освојила је Бранислава Јокановић, друго Ана Војка Тошић и треће Милица Нововић, док је у мушкој конкуренцији прво мјесто припало је Зорану Таушану, друго Ранку Миљкићу и треће Чедомиру Вучковићу.

Титула најбољег спортског радника-ветерана припала је Ани Војки Тошић и Радивоју Здравковићу.

Плакете су дидијељене Удружењу војних пензионера Црне Горе за свеукупни допринос и финансијску подршку и председнику клуба Комнену Бајчети за успјешно вођење СРД и за освојено прво мјесто за 2016. годину у оквиру Црногорског савеза ветерана.

Признања су додијељена и такмичарима који су освојили златне медаље на државном и регионалном такмичењу: Рајки Мартино-

вић, Станици Губеринић, Драгиши Ђуковићу, Раденку Томовићу, Милутину Марашу, Динку Шимуруни, Ратку Маројевићу и Павлу Бандовићу.

Захвалнице за општи допринос СРД „Војни ветерани“ додијељене су: Драгици Шљи-вић, Нафији Каламперовић, Маши Павловић, Милијани Станишић, Србољубу Влашковићу и Синоши Марашу.

Р. 3.

Писма читалаца

АНТИПАТИЈА
УПРАВЉАЧКИХ
СТРУКТУРА ПРЕМА
БОРЦИМА НОР

Многобројни примери из живота и искуства са државном администрацијом указују на све већу антипатију управљачких структура према борцима против фашизма (партизанима) у Другом светском рату. Покушаћу то да илустријем понеком цртицом из личног живота.

1. Крајем маја ове године обратио сам се Одељењу за финансије, привреду, друштвене делатности и планирање – Одсек за инвалидско-борачку заштиту општине Вождовац у Београду, где живим, са захтевом да ме упуте на инвалидску комисију, ради нове3 оцене степена ивалититета, на основу погоршања здравственог и функционалног стања, уз приложу медицинску документацију о томе, оверену потписима специјалиста ортопед – трауматолога, реуматолога и неуролога, који су у својим налазима и мишљењима истакли да је дошло до погоршања у односу на претходно утврђено и да треба извршити ревизију процене степена телесног оштећења с обзиром на присутне евидентне промене имају тенденцију погоршања.

Првостепена лекарска комисија при ресорном Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, међутим, налази да на основу приложених лекарских налаза није учињено вероватним да је дошло до погоршања мога здравственог стања које би утицало на повећање процента војног инвалидитета унапређеног налазом и мишљењем Другостепене лекарске комисије из 1983. године.

Поставља се логично питање ко је сада у праву – лекари специјалисти који сматрају да

треба извршити ревизију процене степена мог телесног оштећења или чланови Првостепене лекарске комисије при Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања који тврде да то није учињено вероватним. Такође, поставља се питање евентуалних чеоних, бочних и других утицаја на чланове лекарских комисија при Министарству. Још увек остајем у нади да је лекарски интегритет неповредив код часних и честитих људи, без обзира на чињеницу да се у данашњим условима не може потпуно искључити ни могућност притисака на њих, условљавања, па и уцена са разних страна. Зато сам упутио захтев – жалбу Другостепеној (градској) лекарској комисији за арбитражу у овом мом случају.

2. Наређење ГСП – Београд да се раније издате трајно важеће БУС плус картице за бесплатан превоз тежих РВИ морају заменити новим, наводно због искрзаних пластичних фолија којима су заштићене, наметнуло нам је обавезу да одемо у месно надлежни општински секретаријат за борачко-инвалидска питања, ради добијања потврде – уверења о степењу – проценту инвалидитета и другим неопходним подацима.

Када сам то затражио телефоном, речено ми је да поднесем писмени захтев, поштом или лично у секретаријату. Такође речено ми је да и готове обрасце за подношење захтева, које треба само да попуним траженим подацима и потпишем, а они да овере. Наредног дана, чекао сам пуна два сата да уверење потпише овлашћено лице у секретаријату а оно ми је уручено уз прекор да убудуће не могу истог дана поднети захтев и добити уверење. Како ли тек поступају према другим грађанима, који нису ратни војни инвалиди?

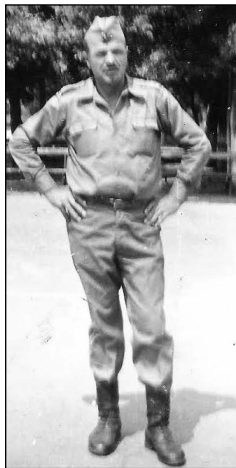
Износим ово своје искуство, које није за похвалу, на знање широком аудиторијуму, да бисмо се сви заједно запитали какве поруке оваквим односом према РВИ упуњујемо младим генерацијама и како ће се оне понашати у кризним ситуацијама у којима се могу наћи њихова земља и народ?

Из плејаде активиста
УВПСТРНОВИТ
ДРАГОМИРОВ
ПУТ

Члан удружења војних пензионера у Зајечару Драгомир Бујић ове године је напунио 92 године живота. Скоро цео радни век провео је у војсци, а ове године слави 45 година пензијског стажа. Виталан је и скроман, а подршку му пружају синови и унучи.

Рођен је у Ужицу у радничкој породици. Синдикату у том граду се прикључује 1937. године. Учесник је готово свих штрајкова. Прикупљао је и помоћ за борце који су одлазили у Шпанију. Кад је Ужице ослобођено, прикључује се Ужичком партизанском одреду. Са радничким батаљоном учествовао је у борбама на Јеловој гори, Великој превизи и Трешњевици.

Учествовао је у борбама за ослобођење Косјерића, а касније и у борбама на Кадињачи.

Као борац 8. црногорске бригаде пробијао је Сремски фронт, где је и рањен, након чега долази у Књажевац. Године 1946. упућен је на армијски подофицирски курс који успешно завршава и бива унапређен у активног млађег водника. Једанаест година касније прекомандован је у Ужице, после чега је упућен у мисију плавих шлемова на Синају, где добија медаљу УН.

По повратку са Синаја распоређен је на батајнички аеродром, у падобрански чету. Поново се (1961) враћа у Зајечар, а последњег дана 1971. године одлази у заслужену пензију.

У време рата одликован је Медаљом за храброст, а током активне војне службе Орденом народне армије са сребреном звездом, Орденом за војне заслуге и Орденом рада са сребреним венцем.

По пензионисању активно се укључује у рад борачке, организације ратних војних инвалида и Удружења војних пензионера Србије. Још увек је и активан ловац.

Љ. Рељановић

Омаж великом мајстору
војничког стваралаштваИСКРИВЉЕНО
ОГЛЕДАЛО
ЖИВОТА

На прстима двеју руку се могу избројати наши војни карикатуристи који су стварали после Другог светског рата. По природи војска је сериозна организација у којој је најчешће све под конач, све је регулисано у времену и простору, а често је строгост претпостављених у свакодневном извршавању задатака одвраћала потчињене да се лађају пера, четкице и боја, да би начинили какву карикатуру.

Они који су били упорни сликали су разне животне згоде и незгоде с пиштољем, пушком, топом, тенком, али и авионом. Биле су то карикатуре које су наилазиле на добар пријем код читалаца листова армијских области и централних гласила „Народне армије“, „Фронта“, „Војске“, „Одбране“ и „Војног ветерана“.

Карикатуре су биле искривљено огледало живота, препуне хумора, симбола и порука. Заузимају су тренутак, обраћају пажњу на ситнице, али и на „крупнице“. Из карикатуре се понекад читала ситуација у јединици, крупан успех, пех, па и промашаји. Ко је те цртеже пажљиво анализирао готово све је могао да „прочита“.

Колико се придавао значај том виду стваралаштва на вежбама у миру, којима је имитирано ратно стање, може да послужи пракса у оквиру које су се на функционално увежбавање ратних задатака позивали припадници водова за психолошко-пропагандну борбу који су формиран на нивоу команди армија. У замишљеној агресији и они су се непријатељу супротстављали и карикатурама. Тенкови агресора представљани су, на пример, као мртвачки сандуци. Авиони „плавог“ погођени оружјем бранилаца, заривали су се у земљу. Карикатура је имала и функцију одвраћања агресора...

КУЋА НА ШТАПУ

Један од најуспешнијих војних карикатуриста свих времена био је Никола Оташ, који се из Делиблатске пешчаре обрео у Ратној морнарици. Његове позитивне људске особине запазили су претпостављени, па су Николу премандовали на подморницу. Живот подморничара био је одвише тежак, тако да је Оташ карикатуром одагнавао набоје опасности које су вребале из плавог мора. Почео је веома успешно. Таленат је напредовао на сплитској Ликовној академији. Учествовао је на изложбама. Конкурисао је за избор најбоље илустрације. Готово да нема домаће награде за карикатуру коју није освојио Никола Оташ. Бројне су и међународне награде. Позивали су га илустратори и карикатуристи из многих земаља да им буде гост.

Мало је дружељубивих људи какав је био Никола. Његов стан вазда је био препун добрих другара. Када би који карикатуриста из познатих новина одлазио на годишњи одмор, замењивао их је Никола. Многе књиге су илустроване његовим цртежима. Прошлог лета, на Светском конгресу подморничара, дата је посебна улога Николи Оташу: нацртао је карикатурално у боји сваког учесника. Многи су најављивали да ће доћи за три године у Београд, на идући конгрес и да се унапред радују новој карикатури.

Нажалост недавно је, после краће и тешке болести, преминуо даровити карикатуриста који је објавио велики број илустрација у „Војном ветерану“. Многи војни пензионери ће се, свакако, сетити и на словних страна нашег листа који је нацртао Оташ. Ово је само мала почаст у односу на заслуге које је током живота остварио. Поред његовог одра била су најпознатија имена Србије у области карикатуре и илустрација. Нека му је вечна слава и хвала.

3. Пешић

Не сећам се тачно да ли је моје школовање на Војнотехничкој академији окончано у јулу или у другој половини августа, али знам добро да сам на дужност референта техничке службе ступио првог октобра, сада већ прилично далеке 1960. године. Утегнут официрским упртачем, у чизмама и летњој кошуљи испод нове сивомаслинасте униформе са по једном потпоручничком звездицом на раменима уђох у канцеларију и у ставу мирно обратих се проседам пуковнику Стевану Карапанци: „Друже пуковниче, потпоручник Ристић, јављам се на прву официрску дужност!“...

Пуковник је већ стајао покрај масивног стола прекривеног брдом разних фасцикли и понеком новином, преко које су били набацани некакви папири. Чврсто ми стеже руку и рече да седнем.

„Ех, кад је то било кад сам ја био потпоручник! Но, нећемо сад о томе... Године су пристигле, стекао сам доста искуства, често сам био на ветрометинама које нису за приче, бар не у овом за тебе изузетном тренутку... Зато ћу ја о нечему другоме што ће, мислим, бити од користи младом старешини на почетку официрске каријере. Него, да ми најпре попијемо кафу...“

„Слажем се!“ - рекох, настојећи да депујем што опустеније.

„За разлику од нас ратника“ - настави пуковник - „твоји другови и ти са њима спадате међу прве школоване официре техничке службе, набијени сте знањем које ће вам помоћи да што лакше решавате практичне задатке везане за прилично одговорне дужности референата техничке службе. Не сумњам да ћете у том послу бити успешни... Провери да ти се кафа није охладила!“

„Није!“ - рекох и сркнух гутљај из шољице у којој је црни напатак био готово при самом дну.

„И, где оно стадох?“ - упита пуковник. „Ах, да... код младих, школованих људи... Него, не бих ја више о томе, већ о нечему што подједнако погађа како негдашње, тако и садашње старешине који вазда морају да имају на уму нешто што наши људи теже или лакше подносе, а то су - прекоманде.“

Слушам пажљиво пуковника, а он, посве добронамерно, развезао причу о томе како су прекоманде неодвојиви део војног позива.

„Ух, друже пуковниче!“ - просто неиздржавши упадох у реч старешини високог чина. „Још нисам сео на прву радну столицу, а Ви о прекомандама!“

„Схватам те потпуно. Можда сам мало претерао, јер сам их ја имао десетак... Ти још ниси ни ожењен, али време просто лети, па ћеш се, као осталом и остали твоји другари, брзо суочити са проблемима везаним за прекоманду. Што је најгоре, ти ћеш у то време, надам се, имати своју породицу, супругу и децу која ће одрастати и школовати се у једном граду. А и сам знаш да ова наша држава, Југославија, није мала. У неким њеним републикама се говори и пише другачије него овде у Београду. Добро, деца брзо уче и брже се навикавају на нову животну средину, на нове другаре. Али, теби и твојој супрузи неће бити лако, поготову што се, говорим ти из властитог искуства, неретко дешава да супруга због твоје прекоманде остаје, дуже или краће, без посла, што се, сем осталог, одражава и на породични буџет“...

Ту пуковник застаде. Оћута мало, па ће: „Ја се, поручниче, прилично „залауфах“, али у најбољој намери. Волео бих да то имаш на уму и да се сетиш ових мојих речи ако се суочиш, а суочићеш се, са прекомандом. Пре или касније, једном или више пута. Ја сам их, као што ти рекох, имао - десетак... Колико пута сам

само у једном гарнизону остављао нов намештај, а у другом поново куповао, кућећи кућу... Него, да ја мало не претерах?“ - запита се пуковник.

„Не!“, рекох. „Није згорег да човек буде припремљен на тако нешто, јер ће онда лакше пребродити проблеме са којима се старешине сусрећу у животу.“

„Па, ако те нисам испрепадао“ - рече пуковник, а затим предложи да попијемо кафу.

„Слажем се!“ - прихватио сам сасвим опуштено као да смо се годинама познавали. Такав сам осећај имао након његовог искреног казивања.

Пошто курир донесе још две кафе, пуковник запали цигарету и рече: „Твоје радно место није овде, него на Аеродрому у Батајници.“

Брзо сам сазнао да сам пре одласка у Батајницу боравио у касарни на Звездари где је, у то време, била команда једне веће противавионске (ПА) јединице. Пуковник ме, нешто касније, пошто се добро испричасмо не само о прекомандама, него и о тошто другом а што ме чека на послу, испрати до самог излаза из зграде команде.

Сутрадан сам се упутио у ПА пук смештен на Батајничком аеродрому. Ушавши у канцеларију капетана прве класе Милована Половића стадох мирно и рекох: „Дошао сам да примим дужност референта техничке службе!“

Капетан ме само зачуђено погледа, не схвативши откуд ја усред радног времена, „као да сам с неба пао“...

„А шта ћу ја да радим!“ - рече пошто се мало прибра. „Па, ја сам овде референт технике!“

Кад данас о том размишљам, просто не могу да схватим како је могло да се догоди да му нико из више команде претходно није рекао да ћу доћи и преузети његову дужност, док ће он, будући да је био одличан официр (школовање завршио као трећи у рангу), отићи у Лички Осиек, где су се у то време налазила велика складишта муниције и минско-експлозивних средстава бивше ЈНА.

Није му, погађате, било нимало лако, али је стоички, као сваки добар официр, прихватио наређење. Неколико дана нам је требало да ми преда дужност. Видевши да сам врло млад, тек приспео из школе, рече ми при крају обављеног посла око примопредаје дужности да се не устручавам ако треба још нешто да сазнам а што је у вези са дужношћу референта технике. Он ће, рече ми том приликом, још десетак дана бити код куће пре него што крене на ново радно место, тако да могу да навратим код њега. Становао је у Новом Београду.

Прихватио је са посебним одушевљењем и једног дана, после радног времена, напунивши ташну разним папирима, кренуо пут Новог Београда. Становао је на првом спрату. Позвоних. Он ми отвори врата и представи ме својој супрузи, која ми, пружајући ми руку, бризну у плач. А неколико тренутака касније, бришући марицом сузе, прозбори прилично гласно, али не и љутито:

„Добро је моја мајка, пре моје удаје за Милована, говорила: „Не удај се, кћери, за официра, кућа му је на штапу!“

Потпуно сам је разумео. А било ми је утолико теже што сам из каснијег разговора сазнао да је брачни пар Поповић у Нови Београд дошао из једног малог гарнизона на југу Србије и што је пре самог месеца дана добио нов стан. Дотада су се није двоје, ако тако могу да кажем, потуцали углавном по подстанарским собама у којима им, са малом децом, свакако није било ни мало лако.

Влада РИСТИЋ

Мајор Милан Тепић херој међу херојима СВЕ ЈЕ УПУЋИВАЛО НА РАТ

Милан Тепић је и током гимназијских дана и студирања на Војној академији наставио да чита књиге из националне историје и дела класичне литературе, посебно Фјодора Михаиловича Достоевског. У слободним часовима одмарао се решавајући компликоване математичке задатке – од Еуклидске геометрије, нескхваћеног Јаноша Бољајија и Лобачевског до Њутна и Ајнштајна. Читање и математика пратиће га и касније на службовању у јединицама ЈНА.

За завршни испит у Гимназији, Милан је добио матурску тему која га није посебно одушевила, али ју је добро обрадио и успешно представио испитној комисији. У трајном сећању, међутим, остао му је последњи семинарски рад из историје, с називом: „Баћинске кречане“. Био је то први прави изазов за истраживачки рад и прилика да сазна све о стравичним злочинима који су усташе починиле у његовом крају током Другог светског рата.

Двадесетак километара југоисточно од Јасеновца, између Хрватске Дубице и Баћина, налазиле су се „Баћинске кречане“, власништво Јове Биуковића који је у њима производио креч и продавао га по околним местима. Када су усташе дошле на власт, Јово Биуковић је ухваћен, а потом и убијен. Средином 1942. године, „Баћинске кречане“ претварају се у једну од најкрвавијих испостава Концентрационог логора смрти Јасеновац.

Један од најбољих гимназијалаца

Потреба за кречом била је огромна након ликвидације заробљеног становништва, које је мучки убијано и бацано у масовне гробнице. Преко њих је посипан слој креча, да се одстрани неугодан мирис и убрза распаѓање лешева. Зверски поступак у логору III Јасеновац, пренели су и на његову испоставу „Кречане“. Последица је била велика смртност, изазвана зверским малтретирањем, лошом исхраном, хладноћом, убитачним терањем на даноноћни рад.

Преживели логораш Никола Б. испричао је да је у „Кречану“ упућен из логора Стара Градишка са још шесторицом логораша у јесен 1943. године. Већ на путу је од логораша из Концентрационог логора Јасеновац чуо да су на „Кречани“ побијени сви логораша и да су они упућени да их замене. То се показало као тачно, јер су у штали, која је служила за бовак, затекли много одеће, порција, кашика, покривача... Било је ту свих могућих ствари и трагова крви. Одмах су знали, каже Никола, да ће и њихова крв ту бити проливена.

Група усташа Јасеновачког логора, стационирана у „Кречанама“, повремено је ишла у акције по околним српским селима ради покоља и пљачки. Тако су 17. децембра 1944. године, код сеоске цркве у селу Слабињи, убили и поклали 96. жена, деце и старца – Срба. Стравичан злочин извршили су и у селу Шеварлије, наспрот Слабиње, на десној обали реке Уне. Из њих су остале само спаљене куће и задах спаљених људских тела. Тада је убијено 72. мештана Шеварлија, од тога их је 60. спаљено, међу њима 35. деце.

Школовање у Гимназији Милан Тепић завршио је као један од најбољих у својој генерацији. Раније се већ определио за студирање на Техничкој војној академији у

На многе војне објекте жестоко се пуцало из најразличитијих врста оружја. Међу припадницима ЈНА било је више убијених и рањених војника и старешина. Из тог времена остало је запамћено убиство 13 припадника Територијане одбране српске националности у Карловцу, на месту преко реке Коране, чија су тела зверски масакрирана.

ПИШЕ: Новица ПЕШИЋ

Загребу, преостало је само да успешно положи пријемни испит и прође детаљне здравствене прегледе. Пријемног испита се није плашио, здравствени картон му је био празан, што је значило да га ни то не треба бринути, међутим, трећа замка која га је плашила звала се „национални кључ“. Срби су увек били најбројнији на конкурсима за војне школе, па је постојала могућност да, и поред свих испуњених услова, буде одбијен јер се чувало место за мање бројне националности у Југославији.

Те јесени 1975. године, све је, ипак, прошло у најбољем реду. Милан је уписао 23. класу Техничке војне академије у Загребу у Илици 256 б. Срећи и радости није било краја, имао се чиме похвалити код родбине и другова у Компленцу и Босанској Дубици.

Добар и искрен друг

Милан је студије на Академији најозбиљније схватио; време је врло рационално користио и предано учио за сваки испит. Његов цимер у соби Андрија Бунић тврди да је Милан за сваки испит писао план најефикаснијег овладавања градивом, тачно је прецизирао: шта, кад и како треба учити. Таквим радом увек је стизао да овлада материјом и да помогне и друговима у раду.

Током петогодишњег студирања, Милан је са друговима у класи изградио искрен другарски однос. Најприснији је био са Љубишом Петковићем, Драганом Симићем, Зораном Грађином и Мирославом Јаковљевићем.

Старешина Љубиша Петковић, који је дуже службовао у Војној академији КоВ на Бањици, о дружењу с Миланом у Академији и касније, истако је:

„За мајора Тепића одиста ме вежу најлепше успомене и велико другарство. Био је то човек изузетно високих људских квалитета, али, истовремено, тако тих, ненаметљив, готово не приметан. На студијама сви смо приметили његову изузетну начитаност. Осим тога, постао је познат и по томе што је невероватно брзо и у најсложенијим случајевима разликовао битно од небитног.“

Имали смо обиман и сложен испит из

Милан Тепић као питомац у Јасеновцу

оклопних борбених средстава, писмени је трајао пуних шест сати, а усмени, краће, око два. Да би се темељито савладало градиво требало је напорно радити пуна два месеца. Тепићу је било важно да све иде на време, није желео да јури просек али је посебну пажњу посвећивао стручним предметима, ту није желео да има непознаница. Он је био невероватна комбинација тихог и емотивног, али истовремено и изузетно одлучног човека. Сећам се једног питања на том испиту: „Прорачун лејажа куполе тенка“. Неупућени би помислио – ништа посебно. Милан је о томе написао пуних 12 страница!“

Старешина за узор другима

Мајора Милана Тепића, команданта Другог батаљона ремонтне подршке у касарни „Калнички партизани“ у Вараждину

У момачким данима

упознао је пуковник Берислав Попов, септембра 1989. године, када је примио дужност команданта 32. механизоване бригаде, која је била смештена у том војном објекту. Своје сећање на лик и дело мајора Тепића изнео је у интервјуу новинару Марку Ручнову.

„У касарни у Вараждину био је смештен Други батаљон ремонтне подршке којим је командовао мајор Милан Тепић. Моје обавезе према њему биле су у позадинском обезбеђењу и у кризним ситуацијама да га у односу на намену, састав и начин употребе његове јединице, ангажујем у склопу система одбране касарне, што је касније и остварено. Као најстарији по чину био сам командант касарне и у погледу дисциплине, по Правилу службе, претпостављени свима који су били смештени у касарни.

Приликом каснијих сусрета, кроз службени однос, разговор и дружење, упознао сам Милана и схватио да пред собом имам посебног официра – снажну личност са изразитом интелектуалном дисциплином, вољом и радним навикама. Спадао је у ред старешина који нису трпели категорична наређивања, довољно је било да му се укратко изда и најтежи задатак, он би га без поговора прихватио, а онда, за кратко време, на оригиналан начин решио, уз најкраћу повратну информацију: „Задатак је успешно обављен!“

Био је несебичан. Волео је другима да помаже, не бирајући прилику и не правећи од тога велику причу. Није трпео површност и препуштање ствари случају. Његова студиозност, свестраност и одговорност, заједно са изузетном умешношћу и упорношћу у решавању веома стручних проблема представљају школски пример рада и радне дисциплине, која је изазивала дивљење и поштовање већине наших старешина.

Организацији живота и рада у јединици поклањао је нарочиту пажњу, посебно је водио рачуна да планирање буде тачно, а реализацији задатака потпуна и на време. У његовој јединици увек је било све на свом месту, довољно је било поћи од његове канцеларије, па до последње просторије или машине и да свуда бисте видели беспрекоран ред. Веома је рационално користио расположиве капацитете, снагу и средства у раду. Када из објективних разлога није могао да оствари оно што је за-

мислио, желео и сматрао за потребним, није се лако мирио с тим сазнањем. Наставио би да тражи нова решења и начине да дође до циља.

Милан је био далеко од Загреба, где је по линији службе био његов претпостављени, али му то није сметало да испољи високу самосталност у раду, а слободу рада и одлучивања изузетно је ценио, јер је био убеђен да на тај начин може оригинално и потпуно исказати личне квалитете у реализовању идеја и замисли за употребу своје јединице. Решења су му била крајње једноставна, али оригинална и практична. Чињеница да је постао најмлађи мајор техничке службе у ЈНА говори да је Милан имао реалне и здраве амбиције.

У плићак се лако замути вода

Сећам се једног разговора са Миланом о насталим променама после победе Туђмана и ХДЗ-а у Хрватској. Сложили смо се у погледу будућег тока развоја догађаја у Хрватској и Југославији који нису били нимало охрабрујући... Тридесет друга механизована бригада била је размештена у тринаест објеката и у гарнизонима Вараждин и Чаковец, и сваким даном била све слабије попуњена, чак и за мирнодопску формацију. Милану је веома тешко падало то што се народ нагло одвојио од Армије, премда је и за то имао рационално објашњење: „У плићак се лако замути вода“.

У мају 1990. године, Милан је прешао у гарнизон Бјеловар. Нисам крио своје незадовољство што одлази из наше касарне. Остали смо знатно ослабљени.

На крају могу одговорно да кажем да је Милан јуначки показао шта значи бити частан човек, својим подвигом отишао је у историју – завршио је своје казивање пуковник Берислав Попов.

Јула 1990. године, Милан Тепић је на годишњем одмору у родном Компенцу. Жели да се опусте и релаксира, али му околности изазване новом политичком ситуацијом у Хрватској то не дозвољавају. Води дуге и садржајне разговоре са родитељима, посећује женину родбину, дружи се са познаницима и пријатељима. Осећа да је у народу завладао неспокој, неповерење и осама. То га брине и тера на размишљање шта доноси сутрашњица. У таквим околностима дани су очас пролетели, а да одмора и није било.

При поврату на службу у Вараждин, касарну „Калнички партизани“ готово да није препознао. За кратко време њен старешински састав се знатно изменио. Дошле су нови, њему непознати официри с другим навикама и намерама. Милану су се додатно умножавала злослутна предосећања.

У наредним данима околности су оправдавали таква његова осећања јер је ситуација била све тежа за припаднике ЈНА. Готово сви војни објекти – касарне, аеродроми, складишта, магацини и друга витална постројења у Хрватској били су блокирани од стране хрватских војних формација. Касарнама су искључивани вода и струја, ометано нормално снабдевање храном и другим потребама, неопходним за нормалан живот војника и старешина. Око војних објеката постављане су барикаде и мине, тако да је прилаз до њих и комуникација с њима била готово онемогућена.

Због измењене атмосфере у граду и касарни Милан није упео ни честито да обележи ванредно унапређење. На Дан ЈНА, 22. децембар 1990. године, „Указом Председништва СФРЈ, капетан прве класе Милан Тепић ванредно је унапређен у чин мајора техничке службе“. Постао је најмлађи мајор у својој струци у целој Југословенској народној армији, што је био успех вредан пажње.

Командант касарне, пуковник Берислав Попов, од срца му је честитао унапређење, речима: „Нећемо ми ни ону другу звездицу (потпуковничку) изгледа, много чекати, шта кажеш, Тепићу.“

Пуцало се на војне објекте

У Хрватској се ситуација из дана у дан компликује, све су отворенији напади на припаднике Армије, посебно преко информативних средстава. Нарочито је у томе предначила хрватска новинска агенција „Хина“, национална телевизија и острашена штампа.

Армију су масовно напуштале старешине и војници – Хрвати, Словенци и Муслимани, Албанци и припадници неких других националности. Цени се да је ЈНА напустило преко 12.000 официра и подофицира Хрвата и Словенаца. Оно војске што је остало у гарнизонима било је углавном састављено од Срба и Црногораца. На многе војне објекте жестоко се пуцало из најразличитијих врста оружја. Међу припадницима ЈНА било је више убијених и рањених војника и старешина. Из тог времена остало је запамћено убиство 13 припадника Територијане одбране националности у Карловцу, на месту преко реке Коране, чија су тела зверски масакрирана.

Безбедност је била угрожена и породицама војних лица. Милан је хтео да заштити супругу Драгицу и децу Тању и Александра па је од команданта Попова затражио одобрење:

– Драгицу и децу морам одвести код мојих родитеља у Компенца, рекао је свом пуковнику Попову, на јутарњем реферисању.

– Очекујем да ће деца у школи и Драгица на послу врло брзо имати већих проблема. Већ јој добацују „да Хрватска веома много даје за ту југословенску српску војску. Све паре одоше за Београд...“

– Кад моје оставим на сигурном, могу да радим овај посао како су ме учили. Само да нам је више људи у овој нашој 32. моторизованој бригади. Не знам зашто нам је попуна слаба у ово полуратно вријеме.

– Попуна, попуна, мој Тепићу, добро си то приметио. Никаква, брате. Никаква! Говорим то овим нашим горе, али некако слабо чују. Коначно, ваљда знају шта ће да раде. Која је твоја процена, Тепићу, где ће потпуно отворити карте?

– Мржња, као што видите, према свему што је југословенско, лако је овдје букнула... Та мржња има једну своју конзистентну логику, ако погледате стратишта из последњег рата... Овдје је нама највећи проблем слаба попуњеност и веома мали број старешина у које можемо имати поверења. Дакле, остаје нам оно мало војске, то су дивни младићи, неискаврани. Они су шанса ове земље, само ако и младост овај нови национализам не опогани. Онда би то била елементарна катастрофа и највећа срамота.

Век погрома над Србима (3)

СТРАВИЧНО
ПОНАВЉАЊЕ ИСТОРИЈЕ

Више од четрдесет пет година протекло је од дана када је задат последњи ударац фашистичкој солдатески, а над Србијом се поново огласише ратне трубе. Глобалистичка инвазија која је попут вихора надирала са западних страна, наговештавала је још једну катаклизму, трећу по реду у 20. веку, која се надвијала над српским народом.

ПИШЕ: Радисав Т. РИСТИЋ

У љуљкани деценијама о неопходности братског суживота са Хрватима и другим народима, прихватише Срби да „братство и јединство чувају као зеницу ока свога“. Заборавише на затирања свега српског у Првом и Другом светском рату. Нигде се у убвеницима историје не поменуше страдања Срба од хрватских и других злотора у тим ратовима. За поратне нараштаје младих Срба, задојених вредностима које донесоше западни ветрови, српска ратна прошлост, слободарске традиције и родољубље, представљали су ретроградне глупости њихових очева, дедова и прадедова. Мало ко је, уз то, слутео да се Србима и Србији могу поновити прогони и десетковања каквим су били изложени у другој и петој деценији века који је остао за нама. На српску пропаст и несрећу исто то, само у далеко стравичнијем облику, поновило се и у последњој деценији двадесетог века. Најгоре у свему је, при томе, што се за сва страдања која су претрпели у верско-грађанском рату, Срби оптужују као главни виновници. А оптужују их пред Међународним судом у Хагу, управо Хрвати – народ који је у оба светска рата, као и у овом последњем, поред доказаних злочина, на стотине хиљада Срба протерао са својих вековних огњишта.

Описивање свих злочина и геноцидних поступака према Србима на њиховим вековним етничким просторима у Славонији, Лици, Кордуну и Банији, захтева далеко више простора него што то може овај прилог да пружи. Осврнућемо се стога само на оне најкарактеристичније као што су Миљевачки плато, Медачки џеп, „Бљесак“ и „Олуја“, мада су, почев од 1991. године у многим местима Срби из дана у дан били изложени геноцидним акцијама.

Крвави пир Хрвата

Једна од првих злочиначких акција хрватске војске после преузимања Унпрофора улоге заштитних снага у Републици Српској Крајини (РСК), збила се 21. јуна 1991. године на такозваном Миљевачком платоу. Не марећи много за присуство унпрофорца, Хрвати су упали на Миљевачки плато и ту без милости убили 40, а заробили 17 српских милиционера. Тиме се, међутим, не завршава крвави пир Хрвата. Седамнаесторици заробљених милиционера наређено је да им се придруже у масакрирању својих побијених другова, а да их затим баце у једну од оближњих јама која је

после злодела затрпана великом количином смећа. Два месеца касније, Унпрофор је омогућио вађење тела из јаме, како би родбина могла да преузме посмртне остатке. Тела су, међутим, била толико измаса-крирана да патолози нису могли ниједно да саставе. Миљевачки плато је, најкраће речено, био један у низу монструозних хрватских злочина над Србима.

Медачки џеп је назив за подручје у захвату Дивосела, Читлука и Почитеља, недалеко од Госпића у Лици. У тим селима и за-сеоцима око њих, вековима битише српска популација на коју су и овог пута, као и у Другом светском рату, насрнуле хорде жељне српске крви. На ова подвелебитска насеља, мада су била под заштитом Уједињених нација (УН), насрнула је 21. јуна 1993. хрватска 9. гардијска бригада, с циљем да то подручје потпуно уништи и учини га ненастањивим. Био је то у правом смислу те речи геноцидни акт о коме постоји више сведочанстава, међу којима и доста оних која потичу од страних држављана. Сви они тврде да је све то: убиства око 90 људи, међу којима и 17 жена, порушене и попаљен куће, плански учињено, уз знање највиших војних руковођаца хрватске војске. Заменик команданта заштитних снага УН, канадски официр Џон Мец Квинс, на пример,

изјавио је хашким истражитељима да је хрватски политички и војни врх знао за све то, односно да је то плански учињено. Бивши припадник цивилне полиције УН Олаф Сандгрин наводи да је Хрватска у Медачком џепу „провела потпуно етничко чишћење“. Он је, иначе, после те акције о свему обавестио лично Гојка Сушака, министра одбране Хрватске, који је обећао да ће „цео случај истражити“. Наравно, то никада није учинио. Све што је учинио свело се на доделу високих хрватских одликовања творцима и учесницима етничког чишћења у Медачком џепу. Да су сва села на овом подручју опљачкана и рушењем и паљевинама савијена са земљом, потврдио је и француски генерал Жан Кот, који је после обилазке овог подручја септембра исте године изјавио: „Нисам нашао знакове живота, ни људи ни животиња у неколико села кроз која сам прошао. Разарање је потпуно, систематско и намерно“. Додајмо још и то, када је о Медачком џепу реч, да у Хашкој оптужници стоји, поред осталог, да су хрватски генерали Јанко Бобетко и Рахим Адеми морали знати да њихове потчињене јединице чине ратне злочине, али да нису предузели било какве мере да спрече таква злодела. Нису чак сматрали потребним да санкционишу починиоце наведених недела, што потврђује чињеницу да је акција Медачки џеп испланирана на највишем нивоу хрватске војске и власти. Епилог оптужби против Бобетке и Адемија је познат – први је у међувремену преминуо, док је Рахим Адеми, чије је суђење Трибунал препустио хрватском правосудју, и поред непобитних доказа о командној одговорности, оглашен невиним. Његов потчињени Мирко Норац, командант 9. гардијске бригаде, осуђен је на само седам година затвора, а из затвора пуштен знатно пре истека тог времена. Србе је Хашки трибунал у међувремену осуђивао на дугогодишње и доживотне робије.

„Бљесак“ и „Олуја“

После низа почињених злочина над српским становништвом, односно масовних ликвидација Срба у Маринио Селу, Пакрачкој Пољани, Миљевачком платоу, Масленици, Медачком џепу и многим другим местима, уследила је 1. маја 1995. године геноцидна оружана акција „Бљесак“, а недуго

У акцији „Олуја“ хрватски бојовници су са вековних огњишта протерали неколико стотина хиљада Срба

Вековима су Срби прогањани са Космета - најсветијег дела своје земље. Од Маричке и Косовске битке, до обнављања Пећке патријаршије и опсаде Беча у 16. веку, Срби су, притиснути турском силом, оличеном у ликвидацији и исламизацији хришћана, били принуђени да напуштају своја огњишта.

затим, 4. августа, и „Олуја“. Јавности су, углавном, познати многи детаљи у вези са овим с правом названим „удруженим злочинима“, због чега ћемо у најкраћим цртама навести неке основне податке о српским страдањима на земљи њихових праотаца.

У оквиру „Бљеска“ Хрватска је извршила агресију на српске етничке просторе у Западној Славонији, који су у то време били под заштитом УН (сектор Запад). Заштитне снаге су се, међутим, повукле у тренутку наилазак хрватског експедиционог корпуса, а народ, који је требало да штите, оставиле на милост и немилост острашћених Хрвата. У тој акцији је, према подацима „Веритаса“, погинуло и нестало близу 400 Срба. Народ овог краја, коме је у сећању остао Јасеновац, масовно је напуштао своје домове и са завежљајима у рукама грабио пут Србије. На путу према мосту на реци Сави, међутим, на колоне избеглих људи, жена и деце, обрушиле су се авионске бомбе, пројектили малути из хеликоптера, артиљеријске гранате, митраљеска и снајперска зрна...

„Олуја“, злочиначки подухват Хрвата, уз подршку НАТО-а, представљала је класично етничко чишћење српског становништва са подручја северне Далмације, Лике, Кордуна и Баније. И ово подручје је било под заштитом УН (сектори Југ и Север), што злочиначким снагама, које су бројале око 200.000 људи, није представљало никакву сметњу да огњем и мачем један део Срба масакрирају, а остале протерају из прадедовских домова. О броју протераних најбоље сведочи попис из 1991. године по коме је у Хрватској било 581.663 Срба и 106.041 Југословена (највећим делом српске националности). С тим у вези, председник Документационо-информативног центра „Веритас“ Саво Штрбац рече: „Оно што Павелићу није пошло за руком за вријема НДХ, од 1941. до 1945, остварио је Туђман 1995. године. У томе му је помогла међународна заједница, али и Срби са простора претходне Југославије својим нејединством у најкритичнијим моментима своје историје... Туђманов режим је Србе, од конститутивног на-

рода, свео на минорну, обесправљену, прогањану и уплашену мањину. Хрватска је држава у којој је највећи грех бити Србин. Хрватски етноцид над Србима је реализован, али не и окончан“.

Немилосрдни анђео

Од 24. марта до 10. јуна 1999. године, пуних 78 дана дакле, деветнаест земаља НАТО-а мучки је кидисало на српску земљу и њене житеље. Газећи Повелу Уједињених нација, игноришући Савет безбедности и међународно право, безобзирно и бестидно засипали су телесима касетних бомби и вођених ракета српске засеок, села и градове. Поред материјалне штете нанете Србији, која према неким проценама износи близу сто милијарди долара, многи српски грађани, укључујући и велики број деце, пали су као жртве агресије цинично назване „Милосрдни анђео“. Према званичним подацима, од укупног броја убијених цивила током НАТО агресије, око 30% се односи на децу. Међу том, децом, популацијом било је чак и нешто више од 40% рањених.

Због небриге и неодговорности претходне и актуелне власти у Србији, не постоје, нажалост, потпуни подаци о жртвама одојчади, претшколске и школске деце. То потврђује и пример породице Тошовић из Мердара о чему, у писму упућеном из Куршумлије, аутору ових редова пише заставник у пензији Гордан Михајловић који, поред осталог наводи: „...На телевизији и другим медијима најчешће се помињу градови који су бомбардовани током ничим изазване агресије. Куршумлија се готово нигде не помиње, мада је била међу првима на удару. Овде су пале и прве жртве: дванаесторо мртвих и велики број рањених. То је много за нашу малу средину. Знам, страдали су и други, али боли нас што се заборављају многе жртве, међу којима су једанестомесечна беба Бојана Тошковић и њен отац Божин из Мердара, села на административној граници са Косовом и Метохијом. У тренутку док је Божин своју јединицу држао у наругу, долетео је „Милосрдни анђео“ и ли-

шио их живота. НАТО је прекинуо игру мале Бојане са првом лутком, али и многих других незнатних девојчица и дечака широм Србије...“

Гађали нас пројектиlima са осиромашеним уранијумом

Постојећи валидни подаци указују на нечувена страдања Срба на крају века у коме су били изложени разним погромима. А ти погроми недвосмислено указују да су били уперени не само против ових, већ и долазећих генерација српске популације. Како је, иначе, могуће на другачији начин објаснити употребу забрањених касетних бомби и, посебно, пројектила са осиромашеним уранијумом. Томе ваља додати и еколошку катастрофу изазвану бомбардовањем нафтних постројења и хемијских фабрика, што је, сматрају многи домаћи и светски стручњаци, имало ефекте хемијског рата којим су недопустиво кршени сви међународни прописи и конвенције. Употребом такзованих „мекх бомби“ на високонапонске водове, Србију су остављали без струје и воде, а бомбардовањем електричних трансформатора изазивано је цурење пиралена – отровног канцерогена који, поред осталог, изазива и генетске промене. Те неоспорне чињенице потврдили су бројни домаћи и страни научници. Непосредно по завршеку агресије, на пример, из научних институција се чуло да ће последице осећати не само људи у Србији, већ и у већем делу Европе, с обзиром на то да „отрови не познају границе“. Посебно је указивано да су језгра разне муниције и пројектила бачених на Србију, израђена од радиоактивног отпада уранијума У-238 који поседује висок степен радиоактивности и токсичности.

Указујући на обим угрожености људи и природне средине, врсни непристрасни светски стручњаци писали су после агресије, а пишу и данас, да је Србија била „поприште хемијског и нискодозираних нуклеарног рата“. Простор Србије је, дакле, био мета једног замашног, али истовремено и злочиначког експеримента у коме су Срби били у улози заморчића. И данас, мада је од агресије протекло нешто више од петнаест година, у свету не престају указивања на еколошку и хуманитарну катастрофу коју је „Милосрдни анђео“ подарио Србији. Ти „дарови“ се мере количином од преко 30.000 тона експлозива колико је бачено на земљу Србију.

У рушилачком походу на Србију НАТО није бирао жртве. Страдањима и физичком уништењу били су изложени углавном цивили, а међу њима и знатан број новорођенчади, жена, старца, породиља... Дејствовали су по избегличким колонама, аутобусима, железничким путничким возовима, болницама, пијацама, мостовима, болницама и стамбеним зградама. Многи од наведених злочиначких подухвата јавности су врло добро познати. Немогуће је заборавити малу Милицу из Батајнице, жртве на мосту код Варварина, нишке пијаце, породичних огњишта алексиначких рудара, путничком возу недалеко од Грделице...

Етничко чишћење

Вековима су Срби прогањани са Космета - најсветијег дела своје земље. Од Маричке и Косовске битке, до обнављања Пећке патријаршије и опсаде Беча у 16. веку, Срби су, притиснути турском силом, оли-

Шта доноси Алцхајмерова болест

БРИСАЊЕ
ПАМЋЕЊА И...

УРЕЂУЈЕ:
мр сц. др
Часлав Антић

У дијагнози Алцхајмерове болести веома је битно имати у виду да постоје одређене промене менталних функција које су део нормалног старења. Као прелазна форма између нормалног старења и Алцхајмерове болести дефинише се стање које се зове благи когнитивни поремећај

Постоје вежбе којима се може предупредити Алцхајмерова болест

ченом у ликвидацији и исламизацији хришћана, били принуђени да напуштају своја огњишта. Историји врло добро познате турске зулуме над српском рајом и узимање „данка у крви“, превазишао је НАТО после пет векова од тог периода. Терор НАТО-а над Србима еволуирао је над турским набијањем на колац тако што је затирање Срба „осавременио“ убојитијим средствима. Тела убијених Срба, наиме, за разлику од њихових далеких предака палих од турске руке, било је немогуће идентификовати после долетања „Милосрдног анђела“.

Никада Срби, од турских освајања и Велике сеобе под Арсенијем Чарнојевићем, нису у толиком броју напустили Космет као после агресије НАТО-а, односно доласка УНМИК-а, КФОР-а и Еулекса, после којих је Космет готово потпуно очишћен од неалбанског становништва. Са Косова и Метохије је после агресије протерано око 250.000 неалбанаца, међу којима око 230.000 Срба. Према званичним подацима Координационог центра за Космет, јужну српску покрајину напустило је око 190.000 Срба који су уточиште нашли у осталом делу Србије. Реч је о званично евидентаном броју, мада је очигледно да многи нису обухваћени евиденцијом Координационог центра, док се један број населио у суседне и друге земље. У многим градовима и селима у којима је живео велики број Срба, данас се, као некада, не чује српски језик. До доласка КФОР-а, на пример, у Приштини је живело више од 20.000 људи српске националности, у Призрену око 10.000, Пећи исто толико, Гњилану 8.000, Урошевцу 5.300, Косову Пољу 6.000 ... Данас их у многим од наведених места нема, а у неким се могу пребројати на прстима једне руке.

Прогони Срба од албанских екстремиста, уз благослов албанских власти и међународних снага, настављају се до данашњих дана. Према званичним подацима Министарства унутрашњих послова Србије, албански су терористи до августа 2003. године, извели 6.535 напада у којима је било убијено 1.201 лице, рањено 1.328, а отето 1.146. Многи од наведених напада догађали су се у близини КФОР-а и полиције УНМИК-а, при чему су починиоци најчешће остајали непознати. Такав је случај са врло добро познатим убиствима деце у Гораждевцу, која су се купала у реци Бистрици крај родног села, жетелаца који су убирали летину и другим злоделима чињеним над све малобројнијим српским становништвом. Нажалост, још увек је неутврђен број погинулих и протераних Срба, попарених домова и свакодневног силеџијског понашања косметских Албанаца над српским живљем после проглашења независности фантомске државе Косово. С правом се, стога, може закључити да се, несмањеном жестином, време погрома над Србима наставља и у двадесетпрвом веку.

(Крај)

Последњих месеци учестала су питања у вези са заборавношћу и утицајем старења на ту појаву. Многи изnose своје личне проблеме, а и проблеме ближњих који заборављају пут до стана - куће, затурају ствари, проблеми са укључивањем у разговор, промена личности, итд. С тим у вези у целини објављујемо чланак др Миодрага Манигоде, неуролога, из часописа „Galen pharm“ у којем описује како препознати прве знаке болести, шта утиче на њену појаву и како смањити ризик.

Деменција је термин који дефинише групу неуропсихијатријских поремећаја што се карактеришу падом у менталном функционисању, који је довољно изражен да утиче на свакодневне активности особе. Главна ментална функција која је поремећена јесте памћење.

Процењује се да 6 – 10 одсто популације после 65. године живота погоди деменција. Најчешћи узрок је Алцхајмерова болест која чини 60 – 70 одсто свих деменција.

Одређена медицинска стања могу узроковати симптоме и знаке који одговарају деменцији, а чијим се адекватним третирањем (симптоми и знаци) могу изгубити а пацијент се може потпуно опоравити. Таква стања су: депресија, алкохолизам, поремећаји функције штитне жлезде, недостатак неких витамина, посебно витамина Б 12. Хронична примена неких лекова мо-

же створити нежељене ефекте који доводе до слике деменције.

Фактори ризика за развој Алцхајмерове болести

Фактори ризика на које није могуће утицати спадају старост, пол и генетске предиспозиције. Старост је најхитнији разлог ризика за развој деменције. Алцхајмерова болест је нешто чешћа код жена и то од 1,2 до 2 пута у односу на мушкарце. Разлог би могао бити просечно дужи век жена. Потребно је нагласити да само два и по до пет одсто свих случајева ове болести чине тзв. фамилијарне форме болести, које се наслеђују преношењем једног гена, до више од 95 одсто чине тзв. спорадичне форме болести, код којих наслеђе има утицај, али не игра пресудну улогу у њеном настанку.

Фактори ризика који се потенцијално могу кориговати су:

- Постојање повишеног крвног притиска у средњој животној доби, у већини истраживања, повезује се са повећаним ризиком за настанак Алцхајмерове болести, мада та повезаност није превише јака.

- Снажни докази упућују на повезаност шећерне болести и ризика за настанак Алцхајмерове болести;

- Повезаности између нивоа холестерола у крви и Алцхајмерове болести није ја-

сна. Међутим, лечење повишеног нивоа холестерола код особа које имају повишене крвни притисак, шећерну болест, коронарну болест је неопходно да би се избегли фатални васкуларни догађаји као што су инфаркт срца или мозга;

-Присуство гојазности у средњој животној доби повезано је са повећаним ризиком за настанак Алцхајмерове болести;

-Оболели од депресије имају двоструко већи ризик за развој деменције. Лечење депресије код старијих особа доприноси бољем когнитивном (сазнајном) функционисању;

-По свему судећи и пушење је повезано са повећаним ризиком за развој Алцхајмерове болести.

-Код мушкараца са податком о трауми мозга постоји повећан ризик за развој деменције.

Стил живота као превенција

Особе које имају виши едукативни ниво, ментално захтевни ангажман током живота, они који су редовно читали, бавили се музиком, плесом, друштвеним активностима, имају смањен ризик за раније испољавање клиничке слике Алцхајмерове болести. Свакодневна ментална стимулација смањује ризик. Такође је јасно показано да медитеранска исхрана са умереним уносом млечних производа и мањим уносом меса а и умереном количином вина уз оброк, смањују ризик за настанак ове болести. Редовна физичка активност у средњем животном добу такође има позитиван ефекат на смањење ризика.

Клиничка слика и дијагноза

У дијагнози Алцхајмерове болести веома је битно имати у виду да постоје одређене промене менталних функција које су део нормалног старења. Као прелазна форма између нормалног старења и Алцхајмерове болести дефинише се стање које се зове благи когнитивни поремећај.

Потребно је разликовати нормално старење од благог когнитивног (сазнајног) поремећаја и Алцхајмерове болести. У клиничкој слици Алцхајмерове болести најважнији су следећи симптоми: губитак краткорочног памћења, отежано планирање дневних, недељних и месечних активности и њихово спровођење, проблеми са вожњом на познатим локацијама, сналажењем у непознатој околини, раду са бројевима, проблеми са процењивањем боја, контраста, одређивањем дистанце међу објектима, проблеми са праћењем и укључивање у разговор, као и са писањем и читањем, проблеми са затурањем ствари, неспособношћу да их оболели пронађу, оптуживање других да су их украли. Присутни су и проблеми са отежаном проценом ситуација, просуђивањем, као и запостављање личне хигијене. Особа се повлачи из дневних активности, постаје сумњичава, престрашена, депресивна и конфузна.

Дијагноза Алцхајмерове болести полази од неуролошког прегледа, који се обавезно обавља са неким чланом породице, а потом се спроводе додатне дијагностичке процедуре, којима се искључују други узроци деменција, а и поставља неуропсихолошки профил који одговара овој болести. На крају дијагноза говори о вероватној и могућој Алцхајмеровој болести јер је дефинитивна дијагноза могућа само на-

Древни руски лек који опоравља кичму

НЕСТАЈЕ БОЛ

Испробајте домаћи лек који потпуно опоравља организам и обнавља кичму. Морамо нагласити да је веома популаран код лекара руске алтернативне медицине.

За почетак припремити пасту од куркуме на овај начин:

- 40 гр куркуме у праху,
- 100-150 мл воде.

Наспите куркуму у праху у воду, промешајте и доведите до кључања. Кувајте око 8 минута, док се садржај не згусне. Стално мешајте. Ако је мешавина сувише густа, додајте мало воде. Смеша треба да личи на густу јогурт. За то време припремите млеко:

- 250 мл млека,
- 2 кашике (40 мл) сировог (нерафинисаног) бадемовог уља (по жељи),
- мед по укусу.

Млеко прокувајте и додајте у њега бадемово уље (по жељи). Склоните са ватре и сипајте у шољу. Додајте једну кашичицу припремљене пасте од куркуме. Засладите медом по свом укусу.

Пасту од куркуме можете припремити у већој количини и на дужи период. У замрзнутом стању чува својства 40 дана. Пасту чувајте у фрижидеру.

Готову пасту додавати у вруће млеко по једну кашичицу, заједно са медом и биљним уљем (по жељи).

Важно: они који имају проблеме са жучном кесом: боље не ризиковати, јер куркума има диуретички ефекат.

Шта све лечи куркума?

Савремена наука као и традиционална медицина, високо цени ову лековиту биљку. Жути алкалоид куркумин јесте главни активни састојак биљке. Лековитост куркуме објашњава се тиме што љут укус ове биљке убија клице и паразите, уништава наслаге слузи, масти, лепљиве токсине, подстиче крвоток и комплетан метаболизам. Горак окус је најбоље средство против тровања, грознице, упала, болести крви и коже.

Такође, уклања талог и љепљиве токсине, чиреве, сало, зној, гној, свраб, чисти мајчино млеко, материцу и јетру. Куркума се може набавити у свакој боље опремљеној продавници хране, као самосталан зачин или у саставу зачина карија.

кон смрти особе, патолошком анализом мозга умрлог.

Смирен неговатељ — смирен болесник

Лечење почиње саопштавањем дијагнозе. Већина оболелих са почетном формом болести и чак око 75 одсто оних који негују овакве болеснике желе да буду правилно информисани. Нажалост, још се могу терапијски третирати само неки симптоми болести, али не постоји терапија која би третирала узрок и механизам настанка болести. Лекови као што су донепезил, ривастигмин, галантамин и мемантин имају лаке до умерене позитивне ефекте на пролазно побољшање менталних функција, на свакодневне активности, на симптоме понашања и психолошке симптоме.

Управо је лечење симптома као што су моторна и психичка узнемиреност, халуцинације, сумануте идеје је веома битно како за пацијента тако и за особе које се

брину о њему. Веома је битно препознати ове симптоме и регистровати могуће окидаче њихове појаве. Када се, дакле, успостави дијагноза Алцхајмерове болести, не треба одустати од сагледавања целокупног здравственог стања особе. Битно је обратити пажњу на стање вида, слуха, заговор, постојање било каквих инфекција, болова, поремећаја метаболизма, срчана оболења, депресију.

На почетку болести особе најбоље функционисау у познатом, мирном безбедном окружењу, уз адекватну подршку неговатеља. Каже се „Смирен неговатељ - смирен болесник“.

У сврху остваривање овог циља потребан је активан рад са неговатељима, психолошким потпором, њиховом едукацијом, организовањем радионица за подршку и тренинг“.

Др Миодраг Манигода,
специјалиста неурологије

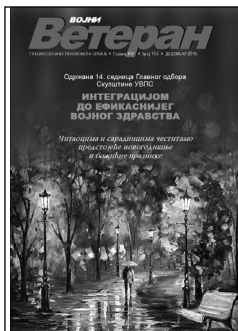

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Година XIV ■ Број 155 ■ Децембар, 2016.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Никола Оташ,
Душан Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Добросав Алексић (Алексинац),
Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Желько Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ

Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.

Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА

Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте прима понедељком, средом и четвртком: зими од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 - 19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима: четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду, Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара Марковића бр. 19, средом од 15-18 часова.

За потребе војних пензионера ови адвокати обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редослед адвоката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Не умет вам рећи краће од овог што сада кажем.

Толико је мудрости изречено да је тешко остати свој и још паметан.

Паметно је што си почео да читаш, али ћеш бити паметнији ако прочиташ до краја.

Не буди паметан до памети, буди паметан до мудрости.

Кад имаш мисао, не испуштај је „за живу главу“. Бржа је од светлости.

Ако ваше памети не буде после вас, брзо ће вас заборавити.

Драган М. Живаљевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматолошка ординација „Президент М“, Звездара, Михаила Булгакова (бивша Душана Петровића Шанета) 46, са тимом искусних стручњака, војним пензионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки преглед, консултација и стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге (протезе, пломбе, наδοградње и друго), уз значајне финансијске погодности – плаћање на рате или са попустом, у зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све стоматолошке услуге брзо, квалитетно и повољно.**

Телефони за контакт и информације: **011/342-7481, 063/214-800, 064/135-1487.**